

T Agro urrtai

INFORMACIJA
REKLAMA
RENGINIAI

2017, ŽIEMA

Nemokamas žurnalas

Parodoje „Agritechnika 2017“ išrinktas „Metų traktoriumi 2018“

VALTRA

Patikima vakarietiška technika!

UAB „Rovaltra“
Kalvarijų g. 125–602,
LT 08221 Vilnius
Tel. +370 687 40042
El. p. rovaltra@rovaltra.lt
www.facebook.com/Rovaltra
www.rovaltra.lt

Vienintelis atstovas Lietuvoje

*Palydėdami
senuosius metus
dėkojame visiems
už bičiulystę.*

*Lai jaukios būna
Jūsų šventės,
o naujieji atneša
ne tik iššūkius,
bet ir džiaugsmą,
laimę,
visokeriopą gerovę
į Jūsų namus.*

**Agro
Turtai**

INFORMACIJA
REKLAMA
RENGINIAI

2017 žiema

Ketvirtinis
Reklaminis – informacinis leidinys

ISSN 2538 – 6905

Leidėjas – UAB „Agromedijos“

Įmonės kodas 304411660
PVM mokėtojo kodas LT 1000 1056 7919

Buveinės adresas:
Neries kr. 16 439, LT – 48402 Kaunas
Ats. sąskaita LT39 4010 0510 0373 1769
AB LUMINOR bankas
Tel. 8 682 41601
El. paštas vilma@agromedijos.lt

Facebook AgroTurtai

Spausdino
UAB „Lietuvos ryto“ spaustuvė
Gedimino pr. 12a, LT–01103 Vilnius
PLATINAMAS NEMOKAMAI
Žurnale spausdinamos
Vilmos Sebeikaitės nuotraukos

Visus žurnalo numerius
galite parsisiųsti nemokamai
www.agromedijos.lt

Svarbiausių darbų datos GRUODIS – VASARIS

Pažymos apie žemės ūkio veiklos subjekto pajamas per praėjusius kalendorinius metus pateikimas

Paramos gavėjai, prašantys pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ veiklos sritį „Parama perėjimui prie ekologinio ūkininkavimo“ už vaistažoles, aromatinius ir prieskoninius augalus, Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos kasmet paramos teikimo laikotarpiu iki vasario 28 d. turi pateikti už praėjusius ataskaitinius metus (nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.) užpildytą ir nustatyta tvarka patvirtintą Pažymą apie žemės ūkio veiklos subjekto pajamas per praėjusius kalendorinius metus (Pažymos formą galima rasti Žemės ūkio veiklos subjektų pajamų dalies, gaunamos iš žemės ūkio veiklos, įvertinimo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 3D-66).

Pažymos apie žemės ūkio veiklos subjekto pajamas per praėjusius kalendorinius metus teikimas („Parama ekologiniam ūkininkavimui“)

Paramos gavėjai, prašantys pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ veiklos sritį „Parama ekologiniam ūkininkavimui“ už vaistažoles, aromatinius ir prieskoninius augalus, Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos kasmet paramos teikimo laikotarpiu iki vasario 28 d. turi pateikti už praėjusius ataskaitinius metus (nuo sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.) užpildytą ir nustatyta tvarka patvirtintą Pažymą apie žemės ūkio veiklos subjekto pajamas per praėjusius kalendorinius metus (Pažymos formą galima rasti Žemės ūkio veiklos subjektų pajamų dalies, gaunamos iš žemės ūkio veiklos, įvertinimo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 3D-66).

Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos atsisakymas

Pareiškėjas atsisakyti Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos už visą arba jos dalį gali nuo paraiškos pateikimo iki paramos gavimo dienos (sankcijos netaikomos, jei iki paramos už atskirus laukus ar paramos už visą paraišką atsisakymo pareiškėjas nebuvo informuotas apie planuojamą patikrą vietoje ar paraiškoje aptiktas klaidas) portale ar jo pasirinktu būdu (raštu, paštu, trumpąja žinute mobiliuoju telefonu).

Agentūros informavimas apie nuo pareiškėjo valios nepriklausančias aplinkybes

Pareiškėjas ar jo įpėdinis apie nuo jo valios nepriklausančias aplinkybes, dėl kurių negali įvykdyti išmokoms gauti nustatytų reikalavimų, privalo Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos pranešti raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai sužinojo ar galėjo sužinoti apie nuo jo valios nepriklausančias aplinkybes, kartu pateikdamas tas aplinkybes įrodančius dokumentus.

Valdos registracijos duomenų atnaujinimas

Atnaujinti valdos registracijos duomenis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre būtina iki einamųjų metų gruodžio 31 d.

Valdos partnerių valdoje užregistravimas

Pareiškėjai, kurie, vadovaudamiesi Tiesioginių išmokų taisyklėmis, einamaisiais metais pateikė Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos paraišką gauti paramą už deklaruotus plotus ir šiose Paraiškose nurodė, jog prašo skirti susietąją paramą už pienines karves valdos partnerius valdoje turi užregistruoti ne vėliau kaip iki einamųjų metų kovo 31 d.

Nepertraukiamas gyvūnų išlaikymas valdoje

Pareiškėjai pagal programos Susietoji parama už mėšinius galvijus, mėšines avis, pieninių veislių bulius ir pienines ožkas administravimo, kontrolės bei mokėjimo 2015–2020 m. taisykles, siekiantys gauti paramą už gyvulius, privalo valdoje nepertraukiamai išlaikyti valdos valdytojo ir (ar) jo partnerio (-ių) vardu Ūkiniių gyvūnų registro centrinėje duomenų bazėje registruotus mėšinius galvijus ir (ar) pieninių veislių bulius (gyvulio paskerdimo, eksporto ar kritimo data arba gyvūn einamųjų metų gruodžio 31 d. ne jaunesnius kaip 12 mėn.) ir (ar) mėšines avis, ir (ar) pienines ožkas (Pagal programą gyvūnus valdoje nepertraukiamai privaloma išlaikyti ne mažiau nei 60 kalendorinių dienų).

Informacijos apie užaugintą ir patiektą rinkai produkciją pateikimas

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Ekologinis ūkininkavimas“ einamaisiais metais iki sausio 15 d. pagal sertifikavimo įstaigos nustatytą formą pateikti informaciją (sudarytą Ekologinės gamybos ūkio veiklos žurnalo lentelės „Augalininkystės, gyvulininkystės produkcijos apskaita“ ir apskaitos dokumentų pagrindu) sertifikavimo įstaigai apie visą praėjusiais metais užaugintą ir patiektą rinkai produkciją, nurodant produkto rūšį, pavadinimą, kiekį ir turimos produkcijos likučius.

NMA informacija

linas (agro

Baldinis
pasivilymas

Pirkite
BASF produktų
už 5000€ sumą,
tame tarpe 50 l Viverda
ir 50 l Capalo,

Svajonių
atostogoms
„ratus ruošk
žiema“!

Kelionių kuponų laimėtojai bus išaiškinti LOTERIUJE, vykstančioje 2018 m. sausio 15 d. Loterijos prizinis fondas – 10 vnt. 1000 € vertės kelionių kuponų! Pasiūlymas galioja visiems užsakymams, pateiktiems iki 2017 m. gruodžio 31 d.
www.rapsai.lt

Gyvulių priežiūra atšalus orams

Vytas GUDAITIS,
*Lietuvos žemės ūkio konsultavimo
 tarnybos gyvulininkystės specialistas*

Nenuspėjami ir nepastovūs žiemos orai gyvulininkystės ūkių šeiminkams kelia daug rūpesčių: tvartuose nukrenta temperatūra, padidėja santykinė oro drėgmė, susidaro skersvėjai, krenta šalančių karvių primilžiai ir t.t. Taigi šaltukui vis labiau spaudžiant, ypač nakties metu, kai temperatūra nukrenta iki 25–28 °C šalčio, ūkininkai turėtų pasirūpinti gyvulių laikymo sąlygomis ir kaloringesniu pašaru.

Šaltuoju metų laiku gyvulių laikytojai turi atkreipti dėmesį į šiuos dalykus:

- Skirstant pašarus dažnai patenka ir sušalusių jų gabalų, todėl gyvuliams gali

sutrikti virškinimas, išsivystyti tešmens uždegimas (mastitas). Taip pat svarbu, kad racionas šiuo metų laiku būtų sudarytas iš įvairesnių, kaloringesnių pašarų, nes žiemą gyvuliams padidėja maisto poreikis kūno temperatūrai palaikyti.

- Turi neužšalti vandens perdavimo vamzdžiai ir girdyklos. Todėl būtina juos izoliuoti arba įrengti elektrinį šildymą. Pagal gyvūnų gerovės reikalavimus gyvuliai nuolat turi gauti pakankamai geriamojo vandens.

- Rekomenduojama užsandarinti tvartų langus, duris, kitas angas, paliekant ventiliacijai skirtas angas, tačiau jokių būdu nesukuriant skersvėjų. Suprantama, reikėtų atsižvelgti į reikalavimus tvartų mikroklimatui ir neperstengti. Atminkite, kad dėl netinkamo

mikroklimato gyvulių produktyvumas sumažėja iki 30 proc., pablogėja jų sveikata, sumažėja priesvoriai, o pašarų sąnaudos padidėja 15 – 20 proc. Be to, šaltuose tvartuose dėl blogo vėdinimo ant perdangos vidinio paviršiaus ima kondensuotis vandens garai, o susidaręs kondensatas gali varvėti ant gyvulių. Tokiose patalpose būna drėgna ir šalta, gyvuliai dažniau serga įvairiomis ligomis.

- Guoliavietės turi būti švarios, sausos ir pakreiktos šiaudais ar kitokiu kraiku, nes atsigulęs gyvulys į aplinką atiduoda tam tikrą dalį savo kūno šilumos. Esant nešvariam ir drėgnam paviršiui, patiriama žymiai daugiau energijos nuostolių. Be to, prie drėgno paviršiaus gali netgi prišalti įvairios gyvulio kūno vietos, ypač - tešmuo. Tai labai kenkia gyvulio produktyvumui ir sveikatingumui.

- Palaido tipo fermose, esant neišgiamai oro temperatūrai, praėjimo takai, priešmilžio gardai tampa slidūs, susidaro sušalusio mėšlo ir vandens sankaupos, todėl galvijai gali patirti traumų. Būtina atidžiau prižiūrėti tokias vietas, pabarstyti jas pelenais ar druska.

- Labai dažnai šalto, pusiau šalto tipo fermose prišąla ir užstringa transporteriai, skreperiai, sutirštėja pats mėšlas, užšąla jo pumpavimo siurbliai ir vamzdžiai. Reikėtų stebėti, kad per šalčius skreperiai judėtų be pertraukų, o pumpuojant srutas į rezervuarus būtina atlikti atsurbimo darbus.

Analogų Lietuvoje neturintis mineralinis vitamininis papildas didina primilžius ir gerina pieno kokybę

Rasa PRANAITIENĖ

Bendrovė „Kauno Grūdai“ Lietuvos rinkai pristato naują produktą, kurį sėkmingai išbandė ir parduoda kaimyninėse Baltijos šalyse. Tai - energetinis vitamininis mineralinis papildas „Vitaprem Energy“, skirtas melžiamų karvių produktyvumui didinti. Estijos bei Latvijos ūkininkai šio produkto efektyvumu jau įsitikino.

„Norime pasinaudoti gerąja praktika ir „Vitaprem Energy“ pasiūlyti Lietuvos pieno ūkiams. Šis produktas skirtas didelio produktyvumo, aukštos genetinės vertės karvėms nuo jų laktacijos pradžios iki 100 -150 dienų. Kitaip tariant, pirmajai laktacijos pusei“, – pasakoja AB „Kauno Grūdai“ Galvijininkystės skyriaus vadovas Rytas Kretavičius.

Pasak jo, labai aukšto produktyvumo Estijos ūkiuose, kuriuose iš karvės kasdien melžiama 30 - 40 l pieno, yra duodama daug įvairių papildų, siekiant užtikrinti bandos sveikatingumą. Tačiau tokiu atveju kyla rizika dėl žmogiškojo faktoriaus klaidos. Tad norint tokių klaidų išvengti ir kilo idėja įvairių papildų sudedamąsias dalis sujungti į vieną produktą. Taip gimė energetinis vitamininis mineralinis papildas „Vitaprem Energy“.

„Kokia jo sudėtis, kuo jis ypatingas ir kokias problemas

AB „Kauno Grūdai“ Galvijininkystės skyriaus vadovas Rytas Kretavičius

pieno ūkyje gali padėti spręsti? „Vitaprem Energy“ sudarytas iš kelių dalių: vitamininis mineralinis papildas „Vitaprem“ (+mineralinė chelatinė forma), + gyvos mielės + soda + druska + kalkakmenis + apsaugoti riebalai. Tai - universali receptūra, skirta karvėms, duodančioms 30 - 40 l pieno. Galima drąsiai teigti, kad naujasis produktas didelio produktyvumo, aukštos genetinės vertės karvėms užtikrina vitaminų bei mineralų energetinį poreikį (jis labai svarbus laktacijos pradžioje) bei yra gera prevencinė priemonė prieš acidozę. Taigi klientas neabejotinai laimi, nes jam nereikia gaišti laiko pačiam ruošiant papildus, sumažėja žmogiškojo faktoriaus klaidos rizika bei finansinės išlaidos. „Vitaprem Energy“ daro teigiamą įtaką pieno kokybei, gyvulių sveikatingumui bei didina primilžius“, - reziumuoja AB „Kauno Grūdai“ Galvijininkystės skyriaus vadovas R. Kretavičius.

- Visaverčiai ir kombinuotieji pašarai veršeliams.
- Vitaminai, mineraliniai papildai visoms galvijų grupėms.

Galvijų produktyvumui ir sveikatingumui gerinti!

UŽSAKYMŲ PRIĖMIMUI
tel.: 8 656 88205,
8 608 00433

KONSULTACIJAI
AB „Kauno Grūdai“ Galvijininkystės
skyriaus vadovas, tel. 8 652 88650

www.kauno-grudai.lt

Kalėdos kvėpia mandarinais

Žiemą, ypač per Kalėdų šventes, namai pakvampa citrusiniais vaisiais. Suvalgę vaisius, neskubėkite išmesti likusių žievelių ir kauliukų.

Citrusinių vaisių žievelių užpilas puiki profilaktinė priemonė prieš kambarinių augalų kenkėjus – skidamarius ir voratinklines erkutes. Žievelės susmulkinkite ir užpilkite 1 l verdančio vandens. Palikite nusistovėti 5–6 valandas, tada nukoškite ir purkštuvu nupurškite kambarinius augalus bent kartą per savaitę.

Iš mandarino kauliuko galite užsiauginti puošnų medelį. Sudygsa ir prekybos centruose pirktų vaisių sėklos. Pasiruoškite 6–8 kauliukus, nes ne visos sėklos gali sudygti. Iš vaisių išsirinkite pačius didžiausius, nepažeistus kauliukus,

suvyniokite į drobelę ar popierinį rankšluostą ir sudrėkinkite. Dėl sėkmingesnio rezultato kauliukus geriausia sumirkyti daigumo stimulatoriaus tirpale. Drėgni kauliukai turėtų išbūti parą ar dvi, tai užtikrins šaknų vystymąsi ir stipresnio medelio augimą. Pasiruoškite purų žemės ir komposto mišinį (durpės mandarinmedžiui netinka) arba nusipirkite specialiai citrusiniams auginti paruoštos žemės, kauliukus sodinti maždaug dviejų centimetrų gylyje.

Mandarinmedžiai auga lėtai, pirmieji daigeliai gali pasirodyti tik po 4–6 savaitių. Jei patalpoje vėsoka, pridėkite pasirodžiusius daigelius stiklainiu, žiemą laistykite saikingai, kartais nupurškite kambario temperatūros vandeniui (geriausia virintu). Citrusiniams augalams būtina šviesa bent 12 val. per

parą – žiemą reikia papildomo apšvietimo. Pavasarį ar vasarą, kai augalams jau 4–5 mėn., išsirinkite tvirčiausią daigą ir persodinkite į molinį vazoną, kurio dugne būtinas drenažas iš akmenėlių ar keramikos šukių. Persodinimui naudokite tokį patį žemės mišinį ir stenkitės daigelį perkelti su kuo daugiau ankstesnės žemės, kad nepažeistumėt šaknų. Persodinus medelį, po 2–3 savaitių prasideda aktyvus augimo periodas. Tuo laikotarpiu būtina papildomai patręšti mineralinėmis ir organinėmis trąšomis, geriausia naudoti specialiai citrusiniams skirtas skystas trąšas. Persodinti (perkeliant į vis didesnę vazoną) ir patręšti medelį reiktų kasmet.

Vazone auginamas mandarinmedis užauga iki 1,5 metro, puikiai atrodo ir kvėpia, jei norite derliaus – reikia įskiepyti.

*Ramius Šv. Kalėdų
ir turtingu ateinančių
Naujųjų metų!*

INTRAC
www.intrac.lt

Pats laikas pasirūpinti kokybiškomis sėklomis

Eugenijus LUKOŠEVIČIUS,
augalininkystės konsultantas

Augalų derlių lemia daug veiksnių. Vienas jų – sėklų kokybė. Netinkamai paruošę sėklas, galime netekti iki 15 proc. derliaus.

I pagalbą ateis laboratorija

Sėklinė medžiaga turėtų būti išvalyta ir vienodo dydžio, t. y. 1000 grūdų masė turėtų svėri ne mažiau kaip 42 g. Taip pat labai svarbu sėklų daigumas, jų dygimo energija ir fitosanitarinė būklė.

Visus šiuos rodiklius galima sužinoti sėklų mėginius nunešus į Valstybinę sėklų ir grūdų tarnybą. Žinodami sėklų fitosanitarinę būklę, galėsite pasirinkti tinkamą beicą, o žinodami stambumą ir daigumą – paskaičiuoti normą:

$$K = \frac{M \times A \times 100}{\bar{U}_v}$$

- K – sėklų kiekis, kg/ha
 M – sėklų norma, mln./ha
 A – 1 000 sėklų masė, g
 $\bar{U}_v$ – sėklų ūkinė vertė, proc.

Ūkinė sėklų vertė paskaičiuojama pagal formulę:

$$\bar{U}_v = \frac{D \times \check{S}}{100}$$

- $\bar{U}_v$ – sėklų ūkinė vertė, proc.
 D – sėklų daigumas, proc.
 $\check{S}$ – sėklų švarumas, proc.

Sėklų normos skaičiuoklę galima rasti prisiregistravus IKMIS internetinėje sistemoje. Tačiau nereikia pamiršti, kad sėklų daigumas lauke yra mažesnis nei jas daiginant laboratorijoje. Todėl skaičiuojant išsėjimo normą, laboratorinį daigumą reikėtų sumažinti apie 20 proc. Kuo lauko sąlygos yra prastesnės, palyginti su optimaliomis, tuo daugiau reikėtų mažinti laboratorinio sėklų daigumo procentą.

Svarbus veiksnys - dygimo energija

Taip pat labai svarbi yra ir sėklų dygimo energija, t. y. sudygusių sėklų skaičius per tam tikrą laiką, išreikštas procentais. Jų dygimo energija būna mažesnė negu daigumas, bet šis skirtumas neturėtų būti didesnis kaip 4 proc.

Bandymais nustatyta, kad sėklų, sudygusių per 6–7 dienas po sėjos, derlingumas yra apie 20 proc. didesnis negu sudygusių po 10 ir daugiau dienų.

Sertifikuotų sėklų pranašumas abejonių nekelia

Šiuo metu vis didesnis dėmesys skiriamas sertifikuotoms sėkloms. Jų įsigijus, ūkininkui belieka pagal sertifikato duomenis pasiskaičiuoti normą, nes visos išvardytos sėklos savybės sertifikate atitinka standartus.

Žinoma, šios sėklos brangesnės ir ūkininkui tenka suklikti galvą, ar tokia investicija atsipirks. Ne paslaptis, kad kai kurie ūkininkai, norėdami sutaupyti, sėja neaiškios kokybės sėklas, o auginimo technologiją pasirenka intensyviai,

todėl rezultatas nuvilia. Šie nuostoliai dažniausiai būna „nurašomi“ nepalankioms oro sąlygoms.

Lietuvos žemdirbystės instituto mokslininkai pastebi, kad investicija į sertifikuotas sėklas pasitvirtina su kaupu. Statistikos duomenys apie sertifikuotų sėklų pasėlius ES byloja tą patį. ES šalių senbuvų ūkininkų sėjamų sertifikuotų sėklų vidurkis siekia 60–70 proc., naujai prisijungusiose šalyse – 50–60 proc. Daugiausiai sertifikuotų sėklų pasėja danai – beveik 90 proc.

Taigi planuojant derlių, sėklinei medžiagai reikėtų skirti daugiau dėmesio bei investicijų.

Agroakademija.lt
INFORMACIJA AGROVERSLUI IR ŪKIUI

Konkursas „Metų ūkis 2017“:

Nugalėtojus apdovanojo UAB „Biržų žemtiekimas“ vadovas Saulius Silickas, Žemės ūkio ministras Bronius Markauskas ir LŪS pirmininkas Jonas Talmantas.

Rasa PRANAITIENĖ

Lietuvos ūkininkų sąjungos (LŪS) rengiamas respublikinis konkursas „Metų ūkis“ iš tiesų yra šventė visai Lietuvai, kaskart akivaizdžiai įrodanti, kiek šviesių, darbščių, talentingų žmonių dirba mūsų kaime. Tarp šio konkurso nugalėtojų kasmet yra stambiųjų ir visiškai smulkiųjų ūkių, vystančių tradicines ir šalyje naujas agroverslo šakas. Tačiau visus konkurso „Metų ūkis“ nugalėtojus vienija bendras vardiklis: pasiekta nauja pažangaus ūkininkavimo pakopa, įgyvendinta originali idėja ar įdiegta mokslo inovacija. Kitaip tariant, nelengvam žemdirbio triūsui atiduodamos rankos ir širdys.

Aktualumo neprarado per beveik ketvirtį amžiaus

Vasaros pradžioje startavo šiųmetis respublikinis konkursas „Metų ūkis 2017“. Jo metu dėl geriausiųjų vardo varžėsi 455 ūkiai iš keturiasdešimties šalies savivaldybių. Nugalėtojai pripažinti 120 – ties pažangiai besitvarkančių ūkių šeiminkai. Visi jie rudens pabaigoje buvo pagerbti iškilmingoje šventėje, vykusioje Kauno kultūros ir sporto centre „Girstutis“. Konkurso „Metų ūkis 2017“ nugalėtojai buvo apdovanoti originaliais stikliniais prizais, simboliškai pripildytais žemdirbiui brangiausio turto – lietuviškos žemės.

Konkurso „Metų ūkis“ tikslas – įvertinti didžiausią pažangą pasiekusius ūkius. Tai – ilgiausias tradicijas turintis konkursas, šiemet surengtas jau 24 – tą kartą. Visą gyvavimo laiką jo organizatoriams pavyko išlaikyti svarbiausius atrankos principus: pastebėti

tuos, kurie per metus sugebėjo žengti didžiausią žingsnį. Tad laimėtojai gali tapti įvairaus dydžio gyvybingi, tvarūs, pažangūs, puikiai besitvarkantys ir kitiems gerosios praktikos pavyzdį rodantys ūkiai. Dažniausiai šie ūkiai siekdami rezultatų aktyviai naudojami įvairiomis investicinėmis Lietuvos kaimo plėtros programos priemonėmis ir modernizuoja gamybą. Konkursu skatinamas ir nuolatinis ūkininkų kvalifikacijos kėlimas.

Finalinę konkurso „Metų ūkis 2017“ šventę „Girstutyje“ tradiciškai atidarė LŪS pirmininkas Jonas Talmantas dėkojo žemdirbiams už tai, kad šie, nepaisydami ekstremalios šiųmetės situacijos dėl kritulių gausos, rūpinasi ne tik savais ūkiais, bet sugeba pagelbėti ir vietos bendruomenėms, mokykloms, dienos centrams, padeda tvarkyti aplinką, valo kelius. Kartu J. Talmantas negailėjo ir karčių žodžių politikams, kurie neretai bando atsakomybę už socialines problemas perkelti ant ūkininkų pečių. LŪS pirmininkas teigė turįs idėją ir atkurtos Lietuvos valstybės šimtmečio jubiliejui: „Reikėtų politikams pagaliau atsakyti patyčių ir pradėti dirbti, o tiems, kurie galvoja, kad kaime gyventi ir dirbti lengva, atvykti į kaimą ir pabandyti patiems“. Pastaroji LŪS pirmininko mintis sulaukė itin audringų į šventę susirinkusių žemdirbių ovacijų.

Tęstinumą užtikrins tik jaunimas

Europos Parlamento narys Bronis Ropė, antrindamas J. Talmanto žodžiams, teigė, kad kaime gyventi ir dirbti yra tikrai sunku. O šie metai parodė, kad reikia nuolat galvoti ir apie „ekstra saugiklius“, kurie pagelbėtų ištikus ekstremalioms situacijoms. Europarlamen-

taras pastebėjo ir dar vieną skaudžią problemą – žmonių skaičiaus mažėjimą kaime. B. Ropė minėjo, kad jaunimui pritraukti į kaimiškas vietas yra sukurta nemažai programų, tačiau norinčiųjų šiose programose dalyvauti eilių, deja, nėra. Anot europarlamentaro, pagrindinės problemos priežastys yra dvi: sunkus darbas ir silpna socialinės paramos sistema. B. Ropė ragino bendromis jėgomis ieškoti būdų organizuoti žemės ūkio politiką po 2020 metų taip, kad Lietuvos žemdirbiai jaustųsi vienodai remiami ir konkurencingi tarp kitų Europos Sąjungos šalių ūkininkų. Jis pasveikino visus „Metų ūkio“ konkurso nugalėtojus ir pasidžiaugė jaunųjų ūkininkų pasiryžimu tęsti ūkininkavimo tradicijas. Jauniausiai konkurso nugalėtojai Kristinai Stirnaitei įteikė Padėkos raštą bei pakvietė apsilankyti Europos Parlamente.

Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas Kazys Starkevičius ragino ūkininkus būti aktyvesniems ir nesusižūti situacijose, kuomet girdimi užgauliojimai ar pamokslavimai jų adresu. K. Starkevičius taip pat pripažino, kad šiandienos situacija yra paradoksali, nes žemdirbių atstovų Seime kaip niekada anksčiau gausu, o ginti žemdirbių interesus kur kas sunkiau nei prieš keliolika metų. K. Starkevičius sveikindamas ūkininkus, pasidžiaugė, kad ir pats dar 1998 metais yra pelnęs konkurso „Metų ūkis“ apdovanojimą. Šis apdovanojimas iki šiol saugomas kaip brangi šeimos istorijos relikvija.

Žemės ūkio ministras Bronius Markauskas šmaikštavo, kad galėtų būti su LŪS pirmininku Jonu Talmantu puikūs draugai, jeigu ne abiejų dalyvavimas politikoje ir joje susikertančios nuomonės. Ministras ramino auditoriją,

pagarba žemdirbiams ir Lietuvos žemei

kad įsigaliojus mokesčių sistemos pakeitimams, tai palies tik mažą dalį žemdirbių. Ministras ragino „neskambinti pavojaus varpais“ dar ir dėl to, kad pakeitimai įsigalios tik po 2020 metų.

Vyrauja augalininkystės krypties ūkiai

Renkant konkurso „Metų ūkis 2017“ nugalėtojus buvo vertinami šie kriterijai: ūkininko kvalifikacija, išsilavinimas, ūkio veikla ir pasiekti rezultatai, taip pat vertinami papildomi kriterijai. Konkurso „Metų ūkis“ vertinimo komisija buvo sudaryta iš savivaldybių konkurso organizatorių: LŪS rajono skyriaus, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos rajono biuro, rajono savivaldybės žemės ūkio skyriaus bei kitų žemdirbiškų organizacijų atstovų. Šiomet tarp laimėtojų vyravo augalininkystės ūkiai, jų buvo net 70, taip pat buvo apdovanoti 28 gyvulininkystės krypties ūkiai, 22 mišrios specializacijos ūkiai, iš jų 7 užsiimantys bitininkyste, 3 sodininkyste, 3 daržininkyste, 1 paukštininkyste ir 1 gėlininkystės ūkis. Tarp nugalėtojų 13 ekologinių ūkių, iš kurių 8 užsiima mėšinių veislių gyvulių auginimu, 4 augalininkystės ir 1 mišrus ūkis.

Apibendrinant konkurso rezultatus, atkreiptas dėmesys ir į laimėtojų vidutinį amžių, į amžiumi vyriausią bei jauniausią laimėtojus. Šiais metais pirmųjų vietų laimėtojų vidutinis amžius – 48 m. Antrosios ir trečiosios vietų laimėtojų vidutinis amžius – 44 m. Vyriausias amžiumi konkurso „Metų ūkis 2017“ laimėtojas yra Mykolas Hofertas iš Raseinių r. Šiam ūkininkui 79 m. Jauniausia konkurso laimėtoja – šeimos ūkininkavimo tradicijas tęsianti 25 m. Kristina Stirnaitė iš Elektrėnų savivaldybės.

Savivaldybė	I vieta	II vieta	III vieta
Akmenės r. sav.	Jovita ir Sigitas Damskiai	Salomėja ir Davidas Jankauskai	Brolių Grinių ūkiai (Sigitas Grinius Ilona ir Alvydas Griniai)
Aljtaus r. sav.	Dalytė ir Romas Kiskleravičiai	Aidas Abromaitis	Mantas Petkevičius
Anykščių r. sav.	Ligita ir Algis Bukauskai	Živilė ir Audrius Kustai	Justas Petraitis
Biržų r. sav.	Vaida ir Gabrielius Klepeckai	Ilona ir Kęstutis Armonai	Ramūnas Skeberdis
Druskininkų sav.	Zita ir Kęstutis Vaikšnora	Virginija ir Gitanas Krancevičiai	Aistė ir Marius Sikorskai
Elektrėnų sav.	Erika ir Gintautas Migoniai	Virginutė ir Vytautas Pineliai	Kristina Stirnaitė
Ignalinos r. sav.	Aida ir Juozas Mikštai	Ariana ir Giedrius Palenčiai	Alina Gasperavičienė
Jonavos r. sav.	Ustina ir Jonas Barasnevičiai	Jolanta ir Eugenijus Ratautai	Dijana ir Vaclovas Vazgiai
Joniškio r. sav.	Roberta ir Donatas Petraičiai, Daiva Stonienė (brolio ir sesers ūkiai)	Jūratė ir Aidai Pinkai	Petrė ir Povilas Malinauskai
Jurbarko r. sav.	Reda ir Algirdas Umantai	Giedrius Greičius	Jovita ir Remigijus Malinauskai
Kaišiadorių r. sav.	Zita ir Arūnas Grigaliūnai	Vaidas Mitkus	Lina ir Vygintas Žilinskai
Kauno r. sav.	Teresė ir Antanas Gudaičiai	Raudonių ir Paurų ūkis (Jonata ir Tomas Raudoniai ir Kristina ir Saulius Paurai (duktė ir tėvai))	Laimutė ir Romas Mačioniai
Kelmės r. sav.	Ona ir Kastytis Andriuliai	Ona ir Edvardas Alfonsas Remeikiai	Vilma ir Romualdas Karpai
Kėdainių r. sav.	Talmantų ir Pikšrių ūkiai (Aida ir Jonas Talmantai, Ovidijus Talmantas, Irma ir Paulius Pikšriai (tėvų ir vaikų ūkiai))	Valerija ir Albertas Petrovičiai	Jolanta ir Augis Katina
Klaipėdos r. sav.	Tatjana ir Vytautas Gliožeriai	Deimantė ir Robertas Stončaičiai	Birutė ir Alvydas Dargiai
Kretingos r. sav.	Renata ir Jonas Drungilai	Nijolė ir Antanas Duobliai	Elytė ir Vincas Pudžmiai
Kupiškio r. sav.	Laimutė ir Laimutis Baltrūnai	Stasė ir Mantas Jakšiai	Mindaugas Naujikas
Lazdijų r. sav.	Juozas Dainauskas	Rasa Babikienė	Regina ir Algirdas Salykliai
Marijampolės sav.	Dalmantas Šmulskštys	Povilas Kairys	Asta ir Antanas Bendaravičiai
Mažeikių r. sav.	Ilona ir Darius Jurkai	Dainora ir Egidijus Butkai	Sandra ir Algirdas Katkai
Pagėgių sav.	Rasvita ir Raimondas Gudaičiai	Sigita ir Audrius Rakšniai	Laima Aleknavičienė
Pakruojo r. sav.	Daiva ir Vidmantas Vaškai	Rima ir Albinas Navickai	Mantas Drupas
Panevėžio r. sav.	Inga ir Ovidijus Pečeliūnai	Algė ir Antanas Zopeliai	Asta ir Saulius Brazdžiūnai
Pasvalio r. sav.	Aldona ir Antanas Vaičekonai	Gražina ir Romas Breimeriai	Angelina ir Gintaras Vaičeliūnai
Plungės r. sav.	Daina ir Vaidas Raišučiai	Daivutė ir Vidmantas Petrauskai	Dinalda ir Justinas Valančiai
Prienų r. sav.	Ugnė ir Žilvinas Galiniai	Malvina ir Aurimas Lapinskai	Asta ir Mantas Astrovai
Raseinių r. sav.	Stasė ir Antanas Račiai	Jovita ir Vincentas Macijauskai	Galina ir Mykolas Hofertai
Rietavo sav.	Žygimantas Kidikas	Genutė ir Artūras Pudžveliai	Vanda ir Vladas Galdikai
Rokiškio r. sav.	Rasa ir Kęstutis Venslovai	Jurgita ir Nerijus Smalskiai	Tomas Marmokas
Skuodo r. sav.	Janina ir Edvardas Karečkai	Aušra ir Petras Mitkai	Vida ir Tomas Gimžauskai
Šiaulių r. sav.	Loreta ir Arūnas Gedaminskai	Sigitas Krapikas	Ligita ir Marius Lengveniai
Šilalės r. sav.	Daiva ir Ernestas Kairiai	Virginija ir Stasys Griškai	Nijolė ir Česlovas Legačinskai
Šilutės r. sav.	Rima ir Valdas Bernotai	Birutė ir Kęstutis Žvirbliai	Laimutė ir Kazys Srugiai
Tauragės r. sav.	Rita ir Albertas Šiurnai	Asta ir Jonas Dragūnai	Daiva ir Bronius Dirmekiai
Telšių r. sav.	Rūta ir Arvydas Makariai	Ligita ir Remigijus Japkinai	Antanas Sivickis
Utenos r. sav.	Rūta ir Marius Vitai	Aušrinė ir Žydrūnas Purviniai	Regina ir Arūnas Kubiliūnai
Varėnos r. sav.	Raulonių ūkis (Vytautas ir Dalia Rauloniai, Sūnūs: Remigijus ir Justinas Rauloniai)	Kondratavičių ūkis (Rima ir Jonas Kondratavičiai, Vaikai: Rimgaudas Kondratavičius, Indrė Kondratavičiūtė)	Žėkų ūkis (Roma ir Juozas Žėkai, Dukra Sigita Žėkaitė)
Vilkaviškio r. sav.	Lina ir Evaldas Mačiuliai	Romas Ivanauskas	Ieva ir Rokas Šlivinskai
Vilniaus r. sav.	Diana ir Andžej Liudkevič	Česlava ir Vikentij Suboč	Jurgita ir Kazimir Jasinskai
Zarasų r. sav.	Gražina ir Petras Bartaškai	Martynas Trapnauskas	Ilona ir Stasys Juozapavičiai

Pristatytos Bendrosios žemės ūkio politikos po 2020 - ūjų gairės

Europos Komisija (EK) pristatė visų šalių nekantriai laukta komunikatą „Maisto ir ūkininkavimo ateitis“, kuriame numatytos pagrindinės Bendrosios žemės ūkio politikos po 2020 m. (BŽŪP) kryptys. Šiuo komunikatu ieškoma būdų tolygiau, sąžiningiau paskirstyti tiesiogines išmokas ūkininkams skirtingose ES šalyse. Šiuo metu šie skirtumai labai dideli. Pavyzdžiui, Lietuvoje ūkininkai gauna maždaug 40 proc. mažesnes išmokas nei Vokietijoje. Apie konkrečias biudžeto sumas po 2020 m. dar nekalbama - komunikatu siekiama supaprastinti taisykles, diegti lankstesnį požiūrį bei užtikrinti, kad BŽŪP realiai padėtų remti ūkininkus, skatintų darnų ES žemės ūkio vystymąsi.

Šiame dokumente numatyti planuojami BŽŪP etapai: modernizavimas ir supaprastinimas bei žemės ūkio politikos derinimo su kitomis ES politikos kryptimis galimybės. Ateities BŽŪP bus siekiama išspręsti daugelį problemų, su kuriomis jau susiduria žemės ūkio sektorius, taip pat parengti politiką būsimiems iššūkiams įveikti.

EK pristatė naują į rezultatus orientuotą BŽŪP įgyvendinimo modelį, pagal kurį daugiau atsakomybės būtų suteikiama pačioms valstybėms narėms, tačiau ir daugiau lankstumo įgyvendinant specifinius reikalavimus bei vykdant kontrolę. Naujovės gerina maisto saugą ir išteklių veiksmingumą bei skatina tvarų žemės ūkį, todėl akcentuojama mokslinių tyrimų ir inovacijų būtinybė. Numatoma sutelkti daugiau paramos žinių sklaidai, inovacijoms ir technologijoms, pabrėžiant būtinybę skatinti smulkiųjų ūkių technologinę plėtrą.

Po 2020 m. numatoma labiau subalansuoti tiesioginės paramos paskirstymą tarp žemdirbių, taikant tokius metodus, kaip privalomas tiesioginių išmokų ribojimas, proporcingai mažėjančių išmokų taikymas, paramos smulkiesiems ūkiams sustiprinimas, paramos nukreipimas tikriesiems ūkininkams. EK nori taikyti

supaprastintą ir tikslingiau nukreiptą tiesioginių išmokų sistemą, mažinti skirtumus tarp valstybių narių teikiant BŽŪP paramą.

Pastaraisiais metais dauguma Europos valstybių susidūrė su sunkumais rinkose, klimato kaitos padariniais, gyvūnų ar augalų ligomis ir kitais iššūkiams, todėl BŽŪP ateities vizijoje daug dėmesio skiriama efektyvesnei rizikų valdymo sistemai sukurti.

Naujojoje BŽŪP, EK akcentuoja ūkininkų derybinių pozicijų stiprinimą, siekiant geresnio maisto tiekimo grandinės funkcionavimo. Numatoma ir didesnė parama ūkiams, naudojantiems bioekonomikos ir žiedinės ekonomikos suteikiamas galimybes.

Kaip ir tikėtasi, ateities BŽŪP vizijoje daug dėmesio skiriama su aplinkosauga, klimatu ir tvariu išteklių naudojimu susijusiems veiksams. Numatoma keisti dabartinę su žalinimu susijusią BŽŪP architektūrą ir visus veiksmus integruoti į kryptingą, lankstesnę ir susietą sistemą.

Didelė reikšmė teikiama kartų problemai spręsti, ypač akcentuojant jaunųjų ūkininkų rėmimo svarbą. Išskirta galimybė derinti paramos instrumentus naujai besikuriantiesiems ir senosios kartos pasitraukimui iš ūkininkavimo, remiant žinių perdavimą tarp kartų ir ūkių perėmimo proceso planavimą.

Ateities BŽŪP priemonės bus nukreiptos ir vartotojų lūkesčiams sveikatos, mitybos, srityje tenkinti, kur numatoma skirti didesnę dėmesį maistui su specifinėmis charakteristikomis (ekologiški produktai,

produktai su geografinėmis nuorodomis, specifiniai vietinės gamybos produktai, inovatyvūs maisto produktai) ir skatinti tvaresnį pesticidų naudojimą. Šią sritį bus siekiama susieti ir su naujų technologijų, mokslo tyrimų ir inovacijų panaudojimu.

BŽŪP yra bendroji ES politika, todėl akcentuojamas BŽŪP vaidmuo globaliuose procesuose sprendžiant prekybos liberalizavimo keliamus iššūkius, su migracija, klimato kaita susijusias problemas.

Formuojamoje BŽŪP po 2020 m. vizijoje paliesta daug ir Lietuvai svarbių klausimų: BŽŪP supaprastinimas ir subsidiarumo principo stiprinimas, tiesioginių išmokų konvergencija, efektyvesnis kritinių situacijų valdymas, ūkininkų derybinių pozicijų stiprinimas siekiant geresnio maisto tiekimo grandinės funkcionavimo, jaunųjų ūkininkų įsiliejimas, kaimo vietovių gyvybingumo užtikrinimas.

Nors diskusijos dėl BŽŪP ateities po 2020 m. tebevyksta, pasirodžius EK komunikatui šis procesas dar labiau suaktyvės. Kitų metų viduryje turėtų įsibėgėti ir diskusijos dėl BŽŪP finansavimo, nes yra numatoma, kad gegužės mėnesį EK pateiks pasiūlymą dėl daugiamečių finansinės programos po 2020 m. Jau dabar žinoma, kad finansinės perspektyvos laukia didelis iššūkis dėl Jungtinės Karalystės pasitraukimo iš ES ir kitų prioritetinių sričių - saugumo, migracijos - aktualumo. Pasirodžius daugiamečiai finansinei programai bus laukiami ir EK pasiūlymai dėl BŽŪP po 2020 m. teisėkūros.

Parengta pagal ŽŪM informaciją

DARBŪ KALENDORIUS PAGAL MĖNULĮ

Tinkamos augalams sėti, sodinti ir persodinti dienos (namuose ar šildomuose šiltnamiuose):

Sėti žemuoges, braškes į indelius	4-5, 23-24
Agurkai, lapinės petražolės, salotos	23-25
Svogūnų laiškai	19-20, 26-27
Svogūninės ir šakniagumbinės gėlės (iš sėklų)	4-5
Pomidorai	27
Krapai, lapinės petražolės	2, 19-20, 30-31
Pjauti skiepučius	7-13

Netinkamos augalams sėti, sodinti ir persodinti dienos 18, 21-22

Gruodis

NEŠUSTABDOMI

7

SEZONAI 607 BOKŠTAI

*Dėkojame už draugystę su Inter-Sila bei linkime,
kad metai gerėtų, ratai riedėtų ir grūdai byrėtų!*

 INTER-SILO

Agroverslo forumas 2017: SITUACIJA IR IŠŠŪKIAI

Žemės ūkio ministras Bronius Markauskas ir EK Žemės ūkio kaimo plėtros direktorato atstovas Mario Milouchevas

Vakarė SINTĖ

Šalies žemdirbių visuomenė vis labiau nerimauja dėl mūsų žemės ūkio sektoriaus likimo po 2020-ųjų. Siekiant šį nerimą sumažinti bei atsakyti į ūkininkams ir kitiems agroverslo atstovams rūpimus klausimus, surengtas pirmasis Agroverslo forumas.

Renginį pradėjęs Lietuvos verslo konfederacijos (LVK) generalinis direktorius Algimantas Akstinas pasidžiaugė, kad forumas sulaukė didelio dėmesio ir kad į jį gausiai susirinko ekspertai, verslo, mokslo, valdžios institucijų atstovai. Anot A. Akstino, nuo šiol tokio formato renginius planuojama rengti kiekvienais metais. Antrasis forumas, tikėtina, visus, kam rūpi agroverslo klausimai, sutelks Aleksandro Stulginskio universitete.

Lietuvos lūkesčiai aiškūs

Pirmojo Agroverslo forumo leitmotyvas – Lietuvos kaimo situacija po 2020 – ujų. Žemės ūkio ministras Bronius Markauskas, kalbėdamas ak-

centavo ūkininkų ir pramonės atstovų vieningumo svarbą.

„Šalia žemės ūkio produkcijos gamintojų visada yra ir verslas. Tai puikiai atspindi ir renginio pavadinimas – „Agroverslo forumas“. Bendroji žemės ūkio politika (BŽŪP) labai svarbi tiek vieniems, tiek kitiems, o plačiąja prasme ir visai kaimo visuomenei, visi susiduriame su bendrais iššūkiais, kuriuos kartu reikia ir įveikti“, – kalbėjo ministras. Jis ragino ne tik identifikuoti problemas, bet ir drauge ieškoti sprendimų visiems – politikos formuotojams, paramos administratoriams ir agroverslo dalyviams. „Turi būti sukurti efektyvūs rizikų valdymo instrumentai ir rinkos reguliavimo priemonės. „Lietuva no-

rėtų, kad BŽŪP būtų labiau orientuota į vystančiuosius gamybą, ypač – į gyvulininkystės plėtrą. Tam, kad išmokos būtų skirtos vien vykdomiesiems gamybą, Europos Komisija, tikėtina, nepritaris, tačiau dėl BŽŪP po 2020 m. vyksta derybos, ir Lietuvos balsas jose girdimas. ES šalių ūkininkai turi panašių lūkesčių. BŽŪP ateities planus ES Žemės ūkio ministrų taryba svarstė jau dviejų susitikimų metu“, – pastebėjo žemės ūkio ministras.

Pasak jo, svarbu nepamiršti, kad BŽŪP apima ne tik žemės ūkio gamybą, bet ir kaimo plėtrą, miškininkystę, valstybių sienų apsaugą. Finansavimas skiriamas iš bendro ES biudžeto. Lietuvos Vyriausybė Kokia vyriausybė prioritetiniu klausimu laiko tiesioginės paramos konvergenciją, todėl svarbu susitarti, kad būtų užtikrintos lygios konkurencinės sąlygos visų valstybių narių ūkininkams. Tai buvo aptarta ir su Lietuvoje viešėjusiu ES energetikos komisaru Giunteriu Otingeriu. Su juo taip pat buvo analizuoti liūčių padariniai bei rizikos valdymo fondų steigimo būtinybė.

B. Markauskas taip pat akcentavo bendradarbiavimo svarbą bei pasiūlytą aktyvių Lietuvos žemdirbiškų organizacijų dalyvavimą diskusijoje. „Labai svarbus Lietuvos laimėjimas – pasirašyta bendra deklaracija ne tiks su Baltijos, bet ir Vyšegrado šalimi, dėl atstovavimo bendriesiems tikslams, tiesioginių išmokų konvergencijos klausimais. Naujieta, kurią planuojama pradėti įgyvendinti dar šiuo finansiniu laikotarpiu, – rizikos fondų steigimas. „Ekspertų prognozės nedžiugina, kalbama apie tai, kad ekstremalių situacijų neišvengiamai daugės, dėl to kenčia visas agroverslas. Neigiamą įtaką daro ir rinkų svyravimai, kintanti naftos kaina. Todėl svarbu investuoti į gamtosaugines priemones, steigti rizikos fondus“, – teigė ministras.

Anot B. Markausko, kitas svarbus klausimas yra tai, kad BŽŪP išliktų tikrai bendra ES politika, todėl neturėtų būti leidžiama šalims narėms prisidėti prie žemės ūkio subsidijavimo iš nacionalinių biudžetų, nes galimybės šiuo atveju yra labai skirtingos ir tai iškreiptų BŽŪP prasmę.

Atsakydamas į forumo dalyvių klausimus, žemės ūkio ministras atskleidė Vyriausybės planus steigti atskirą melioracijos fondą, nes melioracijos sistemų atkūrimui reikalingos didelės lėšos, o valstybės galimybės ribotos. Nenuoramino ministras ir šiltnamių ūkių atstovų. Apie milžiniškas investicijas į šiltnamių plėtrą, susidariusias milijonines skolas, praeityje suteiktas per dideles iliuzijas B. Markauskas teigė žinantis. Bet, jo nuomone, šiuo metu subsidijuoti šiltnamius valstybei yra per didelė našta.

Prioritetas – teisingumo kriterijus

Forumo dalyvavęs EK Žemės ūkio kaimo plėtros direktorato atstovas Mario Milouchevas neabejojo, kad BŽŪP poreikis išliks ir ateityje. „Pagrindinė BŽŪP misija – tvariai pamaitinti piliečius ir išsaugoti šeimos ūkio modelį – nekinta. Taip pat svarbu prisitaikyti prie naujų, modernizuoti BŽŪP, labiau orientuojant ją į rinką. Kartu daugiau dėmesio bus skiriama klimato kaitos problemoms spręsti, aplinkosaugai, inovacijų diegimui, mokymams, konsultavimui“, – kalbėjo M. Milouchevas. Jis taip pat pabrėžė tiesioginių išmokų paskirstymo teisingumo svarbą bei būtinybę efektyviai naudoti išteklius.

Žada lengvinti administravimo našta

Nacionalinės mokėjimo agentūros (NMA) direktorius Erikas Bė-

rontas kalbėjo apie inovacijas, kurios po 2020-ųjų labai supaprastins tiek agentūros darbuotojų, tiek ūkininkų darbą. „Šiuo metu NMA turi 175 tūkst. klientų, jau išmokėta 558,85 mln. eurų paramos lėšų, iš jų KPP parama sudaro – 226,63 mln. eurų, tiesioginės išmokos – 251,85 mln. eurų. Lietuva viena sparčiausiai šiuos įsipareigojimus vykdanči ES valstybė. Pagrindinis NMA tikslas – maksimaliai supaprastinti paraiškų vertinimą ir sutrumpinti paraiškų vertinimo laiką. Derinamas projektas, kaip supaprastinti pirkimų procedūras, atsisakyti sankcijų už mažareikšmius pažeidimus“, – kalbėjo NMA direktorius. Jis taip pat pabrėžė, kad bus supaprastinti projektų vertės apskaičiavimai, numatant bendrus įkainius. Šiuo metu pagrindinės vykdomos paramos priemonės: parama asbestinių stogų dangos keitimui – 1345 paraiškos; parama jaunųjų ūkininkų įsikūrimui – 321 paraiška; parama investicijoms į žemės ūkio vadas – 247 paraiškos. E. Bėrontas išskyrė du naujus dalykus. „Pirmoji naujieta – NMA įdiegtas robotas, kuris padeda taupyti lėšas ir laiką. Robotas atlieka NMA darbuotojo veiksmus administruojant paraiškas. Jis susirenka iš registro duomenis, juo kopijuoja, analizuoja ir visiškai užpildo paraišką net septynis kartus greičiau, nei tai padaro žmogus. Antroji svarbi naujieta – patikros nuotoliniu būdu. NMA stengiasi sumažinti patikrų skaičių, pasitelkdama į pagalbą naujas technologijas, kurios leidžia nustatyti pažeidimus nevykstant į ūkius. Visus plotus realiuoju laiku galima matyti ir vertinti naudojantis palydoviniu ryšiu. Siekiama, kad po 2020-ųjų nebereikėtų tiesioginių išmokų deklaravimo tokio, koks jis yra dabar. Ketinama įdiegti panašią sistemą, kokią naudoja Valstybinė mokesčių inspekcija. Būtų suformuojamos preliminarios deklaracijos, pagal turimus duomenis registre, o ūkininkui beliktų tik pasitikrinti ir patvirtinti paruoštą dokumentą. Naujųjų technologijų diegimo tikslas – maksimaliai supaprastinti paraiškų teikimo procedūrą“, – kalbėjo NMA direktorius E. Bėrontas.

Kaimo plėtros „dedamosios“ – beribės

„Pienas LT“ valdybos pirmininkas Naglis Narauskas renginio metu analizavo sąlygas sėkmingai kooperacijai, pateikė Lietuvos ir Lenkijos pieno sektorių patirtis bei rezultatus. Anot jo, dauguma pieno gamintojų sutaria,

kad kooperacija yra būtina sėkmingo verslo plėtrai. Tačiau Lietuva, palyginti su kaimynais lenkais, gerokai atsilieka. Lenkijoje net 70 proc. pieno pagaminama ir perdirbama kooperatyvuose, o Lietuvos ūkininkai kooperuoti neskuba.

Apie tai, kaip išlikti konkurenciniams ES erdvėje esant didžiuliams emigracijos mastams ir trūkstant kvalifikuotos darbo jėgos, kalbėjo įstaigos „Investicijų ir verslo garantijos“ (INVEGA) Priemonių valdymo skyriaus projektų vadovė Vilija Šveikauskienė. Pasak jos, agroverslo sektoriaus darbdaviai gali pasinaudoti lengvatėmis Europos socialinio fondo lėšų finansuojamomis priemonėmis: „Parama darbui“ bei „Kompetencijų vaučeris“. Šios priemonės padeda įdarbinti naujus ir išlaikyti bei motyvuoti jau esamus.

Ūkininkų sąjungos pirmininkas Jonas Talmantas akcentavo poreikį drąsesniems politiniams sprendimams, nes, pirmininko žodžiais, „kils ne tik gyventojų pajamų mokesčiai, didės „Sodros“ mokesčiai, šoktels degalų akcizas. Todėl teks susidoroti ne tik su nepalankiomis klimato sąlygomis, ar žaliavų supirkimo kainų svyravimais pasaulio rinkose. Geriausi metai ūkininkams baigėsi“, – prognozavo J. Talmantas.

Su pieno sektoriaus ilgalaikės (iki 2030 m.) plėtros strategijos gairėmis renginio dalyvius supažindinęs ŽŪM Žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento direktorius Rimantas Krasuckis teigė, kad pagrindiniai pieno sektoriaus plėtros strategijos tikslai yra aiškūs/ Tai žaliavinio pieno gamybos masių didinimas iki 3 mln. t per metus; ekonominio gyvybingumo kaimiškose vietovėse palaikymas skatinant ūkius diversifikuoti veiklą bei plėsti kooperatyvus; stabilumo didinimas sukuriant rizikos fondą, skaidrią kainodarą; naujų technologijų pritaikymas ir inovacijų plėtra, siekiant didinti vidutinius primilžius, gerinti pieno kokybę, gamybos, logistikos ir perdirbimo procesų efektyvumą bei kuriant aukščiausios pridėtinės vertės produktus; Lietuvos kaip natūralaus pieno produktų gamintojo žinomumo didinimas tarptautiniu lygiu ir didelės pridėtinės vertės pieno produktų eksporto plėtra. „Tam ketinama sukurti duomenų bazę, skirti investicijas ūkių stambinimui, naujų ūkių įsikūrimui, veislininkystei. Planuojama lengvinti finansavimo administravimą, inicijuoti nacionalinės Lietuvos pieno reklamos kampaniją“, – reziumavo ŽŪM atstovas R. Krasuckis.

Nuo kombaino – į rankoves

Rima KAZAKEVIČIENĖ
VL žurnalistė

Šakių rajono UAB „Kalnorė“ siūlo žemdirbiams grūdus sandėliuoti plastiko rankovėse. Taip galima laikyti ir drėgnus, ir išvalytus bei išdžiovintus grūdus. Technologija sėkmingai skinasi kelią ir davė didžiulį efektą Laimos Stonkuvienės agroserviso įmonėje. Šios technologijos plėtrai ir buvo įsteigta UAB „Kalnorė“.

Susidomėjimas praktiškais plastiko rankovėmis kasmet auga ir Lietuvoje.

Praktiškas būdas

Kai 2010 m. Laimos Stonkuvienės agroserviso įmonė įsigijo pirmąsias plastiko rankoves grūdams sandėliuoti, kaimo gyventojams tai buvo neregėta naujovė. Per 5 metus įmonė šį būdą išbandė ir įsitikino jo perspektyvumu, todėl noriai savo patirtimi dalijasi su kitais grūdų augintojais. Šis netradicinis grūdų saugojimo būdas į Lietuvą atkeliavo iš Vakarų

Europos ir Pietų Amerikos. Argentinoje, kuri yra regiono grūdų auginimo lyderė, plastiko rankovėse saugoma daugiau kaip pusė išauginto javų derliaus. Ši technologija plačiai taikoma JAV, Kanadoje, Ukrainoje ir Rusijoje. Vakarų Europoje ir Skandinavijos šalyse ji dažnai naudojama pašarų gamyboje. Susidomėjimas praktiškais plastiko rankovėmis kasmet auga ir Lietuvoje. Tai vienas iš paprasčiausių būdų sandėliuoti grūdus savame ūkyje niekur jų nevežant. Pernai vien UAB „Kalnorė“ klientų taip saugomas grūdų kiekis peržengė 200 tūkst. tonų ribą. Tai

lėmė didelę bendrovės darbuotojų patirtis šioje srityje. Pasak UAB „Kalnorė“ direktoriaus Dariaus Stonkaus, plastiko rankovėse žemdirbiai sandėliuoja ne tik kviečius, miežius, bet ir kukurūzus, rapsus. Į rankoves galima pilti ir pupas. Jos praverčia ne tik per javapjūtę – taip galima saugoti ir granuliuotus galvijų pašarus arba trašas.

Daug privalumų

Ypač plastiko rankovių privalumus suprato ir įvertino grūdų supirkėjai bei stambesni augintojai. Per kelias savaites trunkančią javapjūtę ūkininkų pečius užgula daugybė rūpesčių. Vos pradėjus pilnėti grūdų talpykloms, pradeda aiškėti, kad nebeliko vietos grūdams saugoti. Gabenant grūdus į elevatorius sugaištama daug laiko, nes tenka stovėti eilėse. Būna ir taip, kad perpildyti elevatoriai grūdų nebeprilaukia. „Yra trys esminiai plastiko rankovių privalumai. Vienas jų – neribotas saugojimo vietų skaičius. Didelį efektą duoda ir kitas privalumas – aukštas sandėliavimo našumas. Mašinos teoriškai per valandą gali priimti 180, 250

ir net 600 tonų, o iškrauti – 180 ar 360 tonų. Praktiškai įprasta per dieną sukrauti ar išimti 1 000–1 500 tonų grūdų“, – teigė D. Stonkus. Anot jo, retai panaudojamas trečiasis šios technologijos privalumas – universalios plastiko rankovės patogios tuo, kad į jas galima pilti drėgnus grūdus, net tuos, kurių drėgmės lygis viršija leistinas ribas – yra priimtinas 3 proc. drėgmės perviršis. Dar drėgnesniems grūdams ribojamas laikymo laikas. Be to, nereikia dezinfekcijos ir ventiliavimo, nes rankovėje neišsiviešia vabalų – pakliuvusieji į vidų tiesiog žūsta, nes derlius laikomas saugioje aplinkoje, kur yra mažai deguonies ir daug anglies dioksido. Anaerobinė aplinka apsaugo nuo vabzdžių ir pelėsių nenaudojant cheminių medžiagų. Kai rankovė pripildoma grūdų, didžiojo oro dalis pašalinama. Grūdams kvėpuojant likęs deguonis greitai išnaudojamas, o išskirtas anglies dioksidas sulėtina apykaitos procesus ir taip pailgina apsaugą. Plastiko rankovės sandarios ir atsparios vandeniui, tačiau jas reikia saugoti nuo varnų ir pelių. Apskritai toks saugojimo būdas reikalauja kruopštumo ir atidumo. Vieno hektaro plote įprasta sandėliuoti apie 5 tūkst. tonų grūdų. Rankovės užima daug vietos, tačiau jas galima tiesti tiesiog laukuose ant mulčiuotos ražienos ar pievos. Tačiau geriausias variantas – tvirtas pagrindas. Mat jei bus laikoma pievoje, subjurus orams, gali kilti keblumų grūdus iš rankovių iškraunant ar į jas pakraunant. Be to, paklojus grūdų rankovę ant pievos, reikėtų rudenį chemikalais išnaikinti piktžoles, tarp kurių gali slėptis lauko graužikai.

Nedidelė savikaina

Šakių rajono UAB „Kalnorė“ siūlomos rankovės grūdams sandėliuoti gali būti 45, 60, 75, 90 arba 100 metrų ilgio. Atsižvelgiant į ilgį ir skersmenį, plastiko rankovėje gali tilpti 150–400 tonų grūdų.

Plastiko rankovės siūlomos ir grūdų augintojams, ir supirkėjams.

Anot D. Stonkaus, visai nebūtina užpildyti visą rankovę. Pasibaigus grūdams ar pradėjus kulti kitos rūšies javus, galima rankovę nupjauti, užsandarinti ir pradėti krauti kitą. Specialistai apskaičiavo, kad per vieną valandą į rankoves galima sutalpinti iki 600 tonų grūdų, tad per darbymetį gerokai padidėja dar ir darbo našumas. Tiesa, tai priklauso nuo turimos technikos – pakrovimo mašinos ir perkrovimo priekabų galingumo. Šios į

Lietuvą įvežamos iš Argentinos, Vokietijos ir Ukrainos. Naujos kartos „Richiger“ pakrovimo mašinos gali krauti grūdus į rankoves iš įprastų ir iš perkrovimo priekabų. Rankovės pildymo grūdais metu pakanka vieno žmogaus. Daugiau laiko ir rankų darbo reikalauja proceso pradžia, kai reikia uždėti plastiko rankovę, ir pabaiga. Iškraunant grūdus rankovė tvarkingai suvyniojama. Taikant grūdų sandėliavimo rankovėse technologiją,

vienos grūdų tonos saugojimo plastiko rankovėje savikaina, įskaičius darlą, degalus, technikos amortizaciją bei kitas išlaidas, sudaro apie 5 eurus. Verta naudotis, jeigu saugai ne mažiau kaip 1 000 tonų. Žemdirbiai nukultus grūdus vienkartinėse rankovėse gali laikyti 1–2 metus, tačiau paprastai laikoma iki Naujųjų metų arba pavasario.

Valstietų laikraštis

KALNORÉ

ir

oficialūs
Zavod Kobzarenko
atstovai

GRŪDŲ PERKROVIMO PRIEKABA ZAVOD KOBZARENKO PBN-20

- Viena didelė ašis ADR (Italija)
- Kėbulo tūris 20 m³, krovumas 16 t
- Iškrovimo našumas 3 t/min., aukštis 4,3 m
- Keičiamas 40 mm prikabinimo įtaisas Scharmuller (Austrija)
- Pagrindinis reduktorius Bondioli&Pavesi (Italija)
- Pagaminta Ukrainoje

KOKYBĖ UŽ PRIEINAMĄ KAINĄ – tik 23 750 eurų be PVM

Paskambinkite 8 687 322 99 arba parašykite darius.stonkus@kalnore.lt, www.kalnore.lt

Sausis

DARBŲ KALENDORIUS PAGAL MĖNULĮ

Tinkamos augalams sėti, sodinti ir persodinti dienos (namuose ar šildomuose šiltnamiuose):

Agurkai	3-4, 30-31
Krapai	10-11
Lapinės petražolės, salotos	2, 28-29
Pomidorai	12-13
Ridikėliai	15-16, 25
Svogūnai laiškams	9-11, 28-29
Pjauti skiepūglius	5-16

Netinkamos augalams sėti, sodinti ir persodinti dienos 17-19

Vasaris

DARBŲ KALENDORIUS PAGAL MĖNULĮ

Tinkamos augalams sėti, sodinti ir persodinti dienos (namuose ar šildomuose šiltnamiuose):

Agurkai	27-28
Lapinės petražolės, salotos, krapai, špinatai	6-7, 25-26
Porai, salierai	6-7
Pomidorai, paprikos	19, 27-28
Ridikėliai	21-22
Iš sėklų auginamos gėlės	23-24
Svogūninės ir šakniagumbinės gėlės	3-4
Genėti vaismedžius ir vaiskrūmius	5-11
Skiepyti vaismedžius	24-27

Netinkamos augalams sėti, sodinti ir persodinti dienos 15-18

Dažnas triūsdamas sode pagalvoja, kad be vieno ar kito įrankio jaustųsi kaip be rankų. Iš tiesų svarbu įrankių, taip pat technikos, skirtos sodo, daržo ar vejų priežiūrai, įsigyti nedaug, bet kokybiškų. Tuomet darbai vyks sklandžiau, greičiau, kokybiškiau ir puoselėdami savo aplinką patirsime daugiau malonumo, nei keblumų.

PASITIKRINKITE, AR TINKAMAI ŽIEMOJA JŪSŲ SODO ĮRANKIAI BEI TECHNIKA

Šį kartą pakalbėkime apie tai, kaip rūpintis savo pagalbininkais, kad jie tarnautų ilgus metus. Žinoma, svarbu juos tinkamai eksploatuoti, bet ne mažiau svarbus ir jų „poilsio“ periodas. Patikrinkime, kaip žiemoja mūsų įrankiai ir technika, ir, jei ką nors pamiršome ar apie ką nepagalvojome, ištaisykime klaidą dabar, idant pavasarį prireikus naudotis turimais daiktais netektų jų pirkti naujų.

Rankinių įrankių priežiūra ir laikymas

Visi rankiniai įrankiai bei instrumentai (kastuvai, šakės, kapoklės, sodo žirklės, semtuvai, grėbliai) žiemą turi būti idealiai švarūs. Ašmenis galima nuplauti vandeni su trupučiu muilo ar kita nestipria buitinės chemijos priemone, pavyzdžiui, indų plovikliu. Plaunant ašmenis šiuo būdu, reikėtų juos apie pusvalandį pamirkyti, tada naudojant kempinę ar šepetėlį švelniai pašveisti. Labai svarbu, kad nuplauti įrankiai būtų visiškai išdžiovinti ir kad jokiuose plyšeliuose neliktų drėgmės.

Švarų, sausą įrankį švelnia šluoste ištepkite labai plonu alyvos sluoksniu (naudokime metalo priežiūrai skirtą alyvą). Tai apsaugos metalinius įrankius nuo rūdžių. Ašmenis pagalškite, spyruokles bei jungimo detales sutepkite. Tai padės išvengti įrankių lūžių ar skilimų. Atidžiai apžiūrėkite, ar nereikia kokių nors dalių pakeisti, remontuoti. Nedidelius įrankius geriausia laikyti medžiaginiuose dėkluose (juos galima pasigaminti iš nereikalingo drabužio) arba kartoninėse, plastikinėse dėžėse. Apžiūrėkite medinius įrankių kotus – galbūt laikas juos perlaikuoti.

Įrankius patartina sandėliuoti vertikaliaje padėtyje. Geriausias tam būdas –

kabliai, įkalti į sieną. Patalpa, kurioje laikomi įrankiai, turi būti sausa, vėdinama. Patogumo dėlei įrankius galima sudėti pagal jų naudojimo eiliškumą – tuos, kurių prireiks anksčiau, laikyti arčiau durų, tuos, kurių vėliau – toliau. Jeigu neturime tik įrankių sandėliavimui skirtos patalpos ir juos laikote garaže, pasirūpinkite, kad atstumas nuo įrankių iki automobilio būtų ne mažesnis kaip 1 m.

Vejos traktorių, vejpjovių paruošimas žiemai

Itin svarbu tinkamai išvalyti benzininę vejpjovę. Žolių sultys gali skatinti koroziją, o prie po korpusu esančių detalių prilipusi žolė gali jas užkimšti. Sausos žolės likučius nuo apatinės vejpjovės korpuso ertmės galima pašalinti šepetiu arba nupūsti oro kompresoriumi, šlapios žolės likučius iš korpuso reikia pašalinti vandens srove. Taip pat svarbu neužmiršti nuvalyti variklio, aušinimo briaunų. Jos valomos stipriu kompresoriaus oro srautu arba minkštu šepetiu. Didžioji dalis vejpjovių ir vejos traktorių yra su įmontuotu plovimo antgaliu. Tokiu atveju prie jo prijungiamas vandens žarna ir peiliai paleidžiami suktis. Jei įmontuoto antgalio nėra, teks mechanizmą išvalyti rankiniu būdu – spaudžiant rankeną link žemės pakeliamas ir išplaunamas vejpjovės priekis. Išplovus būtina gerai išdžiovinti. Šiam procesui pagreitinti galima užvesti variklį ir leisti jam padirbti keletą minučių. Taip pat privalu ištuštinti degalų baką ir jį išvalyti (sausai), nes seni degalai skatins kondensaciją. Išleiskime ir seną alyvą, išvalyme bakelį bei pripildykime jį naujos alyvos. Atidžiai apžiūrėkite tiek benzininių, tiek ir elektrinių vejpjovių

peilius, ar jie neatšipo, pagalškime juos, o gal ir pakeiskime. Visiškai įkraukime akumuliatorių ir padėkime žiemai atskirai šiltoje, sausoje vietoje. Technikos žiemojimo vieta taip pat turi būti sausa ir vėdinama.

Nešiojamų žoliapjovių (trimerių), krūmapjovių priežiūra ir laikymas

Taisyklė gerai išvalyti, kad ašmenys nebūtų apsinešę šiukšlėmis ar žolės liekanomis, galioja ir šiai technikai. Ištuštinkime degalų baką – tai labai svarbu, nes pasenęs kuras gali sukelti rimtų variklio gedimų. Patikrinkime pjovimo mazgą, ašmenis – galbūt reikia naujam sezonui jas pakeisti. Jei turite elektrinę nešiojamą žoliapjovę, atkreipkite dėmesį, ar visos detalės sveikos, peilius ir valą nuimkite. Šią techniką žiemą laikykite sausoje, vėdinamoje patalpoje pakabintą ant sienos arba pastatytą ant stovo.

Pjūklų priežiūra ir laikymas

Pjūklai turėtų būti laikomi surinkti. Jei per žiemą benzininio pjūklo ne naudosime, būtinai išpilkime benzino likučius arba laikykime įjungtą pjūklą tol, kol benzinas išdegs. Tada išvalykite kuro baką (sausai). Išimkime ir išdžiovinkime arba pakeiskime naujais kuro, tepalų baką ir oro filtrus. Atidžiai nuvalykime nuimtą grandinę bei ratlankį, degimo žvakę ir sankabos dangtelį. Grandinę bei ratlankį ištepkite apsauginiu tepalu, susukime į popierinį rankšluostį.

Parengė Vytautas SUTKUS

„Oficialus STIHL importuotojas
Lietuvoje Mocevičiaus firmos
„Ginalas“ nuotrauka

25-rius metus kartu!

www.laumetris.lt

PATIKIMUMAS IR ILGAAMŽIŠKUMAS

Vienas iš nedaugelio
sertifikuotų gamintojų
Europoje pagal naują
167/2013 homologaciją:
e32*167/2013*00003*00

IR TRAKTORIŲ, IR PADARGUS – VISKĄ ĮSIGYSITE PAS MŪS!

AGROTAKA
ŽEMĖS ŪKIO MIŠKO IR KOMUNALINĖ TECHNIKA

ŠIAULIAI, Lingailių g. 6,
tel. 8 699 54 941

VIEVIS, Statybininkų g. 9A,
tel. 8 699 68 814

info@agrotaka.lt

www.agrotaka.lt

STIPRŪS DAIGAI = gausus daržovių derlius

Tai, kokio sulauksime daržovių derliaus, priklauso nuo daugelio veiksnių: oro sąlygų, dirvos, trąšų, apsaugos nuo kenkėjų bei ligų priemonių ir, žinoma, nuo daigų tvirtumo. Tačiau bene pats svarbiausias gausaus derliaus garantas – daržininko kantrybė ir nuoseklumas. Tad žiema – metas, kuomet reikia suplanuoti norimą daržovių asortimentą ir pasėti jų sėklas. Daigų, be abejo, galima nusipirkti ir turguje, bet tai, ko gero, labiau primintų lošimą loterijoje. Mat pasodinti pirktiniai daigai net ir tinkamai prižiūrimi gali skaudžiai nuvilti daržininko lūkesčius. Tad raitojamės rankoves ir kimbame į darbą.

Nuo ko pradėti?

Daržininkai profesionalai teigia, kad teisingiausiai būtų pradėti nuo išsamaus sąrašo. Susirašykite, kiek ir kurių daržovių norite užsiauginti, kokias naujas rūšis bei veisles išbandyti (rekomenduojama jų rinktis ne daugiau kaip po dvi, kad rezultatas nenuviltų). Po to įvertinkite realias savo galimybes: kiek turite žemės daržui ir kiek derliaus galite sudoroti. Išvadas geriausia daryti kitą dieną po sąrašo sudarymo, mat tuomet paprastai šis sąrašas sutrumpėja beveik perpus.

Kiek pirkti sėklų?

Sėklų visada sėkite daugiau, nei reikės daigų, nes kai kurios jų nesudygs, vėliau dalį daigelių pikuosite, o tuos, kurių pikuoti negalima, – retinsite. Net ir labai atidžiai planuojant, paprastai visada yra likusių pirktų ar pačių surinktų sėklų nuo praėjusių metų. Daugelis sėklų yra daigios ilgą laiką, todėl prieš perkant naujų, pravartu patikrinti senųjų daigumą. Gali būti, kad naujų sėklų pirkti reikės visai mažai. Ant sėklų pakelių dažniausiai nurodyta sėklų norma atitinkamam žemės plotui. Populiariausių daržovių sėklų normos yra tokios: 1 kv. m užsėti reikės 1–1,5 g pomidorų, 12–15 g porų, svogūnų, 3–5 g agurkų, kopūstų, paprikų, 1–2 g salierų, 2–3 g gūžinių salotų.

Kalibravimas

Kalibravimu vadinamas sėklų rūšivimas pagal jų kokybę. Atrinkdami pačių surinktas sėklas įsitikinkite, ar jos vienodo dydžio, svorio, švarios, nesuspaustos ar kitaip nepažeistos. Sėjai skirtos sėklos turi būti pačios kokybiškiausios iš turimų. Pirktinės sėklos būna jau sukalibruotos. Nuo sėklų kokybės priklauso būsimų augalų tvirtumas, todėl pačių surinktas sėklas labai atidžiai perrinkite ir patikrinkite jų daigumą. Jei sėklas perkate, atsispirkite norui sutaupyti, nes labai pigios sėklos gali ir visai nesudyti, o geresniu atveju – išaugti gležni, nevaisingi augalėliai.

Sėklų daigumo tikrinimas

Dauguma daržovių sėklų išlieka daigios ne vienerius metus: morkų, salierų, rabarbarų, porų, špinatų, salotų – 4 m., pomidorų, pupelių, pupų – 9 m., agurkų, aguročių, arbūzų, melionų, moliūgų – 8 m., žirnių – 7 m., ridikų, ridikėlių, kopūstų, burokėlių, cikorijų, ropių – 5 m. Daigumą per metus ar dvejus praranda pastarnokai, krapai, svogūnai, salierai, rūgštynės. Tačiau sėklos daigumą gali prarasti ir pačiais pirmaisiais metais, jeigu buvo prasti orai ir sėklos nespėjo visiškai subręsti, jei jos buvo per drėgnai ar per sausai laikomos, jei buvo drėgnos suspaustos ir dėl to perkaito.

Sėklas derėtų saugoti sandariai uždarytuose pakeliuose arba stiklainiuose, ne aukštesnėje kaip 12 °C temperatūroje. Prieš tikrindami sėklų daigumą, geras sėklas atskirti nuo blogų galima supilant jas į vandenį – tinkamos daiginimui sėklos nuskęs, o plūduriuojančias drąsiai išmeskite, nes jos nedaigios. Vėliau patikrinkite sėklų daigumą sudaugindami šiek tiek jų prieš pagrindinę sėją. Sudrėkinkite popierinį rankšluostį arba lengvą audinį ir įklokite į nedide-

les talpas (lėkšteles, dėžutes, padėkliukus). Galite naudoti ir perplautą smėlį, pjuvenas arba vatą. Svarbiausia – įsitikinkite, kad nėra vandens pertekliaus, nes vandenyje net ir daigios sėklos ims pūti. Suberkite sėklas į pasirinktą terpę (smulkesnių berkite daugiau, stambesnių mažiau). Būtinai pažymėkite, kokias sėklas subėrėte. Talpas uždenkite stiklu arba polietileno plėvele. Kas kelios dienos patikrinkite, ar pakanka drėgmės, jei sėklos džiūva, saikingai papurkškite drungnu vandeniu. Daržovių daiginimo trukmė skirtinga, priklauso nuo augalų rūšies ir trunka 7–15 dienų. Sudygusiomis sėklomis laikomos tos, iš kurių išauga daigelis lygus sėklos dydžiui. Geriausiai sėklos dygsta 23–25 °C temperatūroje. Jeigu sulaukėte vos 50 proc. sudygusių sėklų ar dar mažiau, tokių sėti daigams neverta, geriau įsigyti naujų, nes dirvoje jų sudygtų dar perpus mažiau.

Sėklų apdorojimas šalčiu arba karščiu

Sėklas pakuotėje arba supiltas į indelį su drėgnu smėliu 1–2 savaites palaikykite šaldytuve. Šaltis labai gerai veikia beveik visų sėklų daigumą. O štai kaitinimas labai tinka agurkų bei pomidorų sėkloms. Sėklas apdorojant karštu vandeniu ar oru (40–50 °C) sunyksta sėklų paviršiuje ar kiek giliau esantys ligų sukėlėjai. Šis metodas tinka šviežioms sėkloms. Geriausia tai daryti likus 2–3 savaitėms iki sėjos. Galima naudoti dvifazį arba vienfazį terminį beicavimą. Dvifazio terminio beicavimo metu sėklos iš pradžių palaikomos šiltame vandenyje, kad atsidarytų grybų sporos ir suaktyvėtų kiti kenkėjai. ▶

POMIDORŲ

hibridų naujienos 2018 m.

„Moretto“

Hibridas, veislė	Spalva, forma	Ankstyvumas		Vaisių svoris (g)	Kitos savybės
„Sibarita“ F ₁		VA	V, F2, Tm, N	70–80	Vidutinio aukščio. Vaisiai tamsūs, rausvai rudi, tvirti. Minkštumas tamsiai raudonas, nepaprastai skanus.
„Honey Moon“ F ₁ IND		VA	Tm, V, F2	250–300	Augalai atsparūs marui.
„Cupidissimo“ F ₁ IND		VA	Tm, V	Apie 200	Vaisiai nepaprastai skanūs, puikią kokybę išlaiko per visą derėjimą.
„Celesteen“ F ₁ IND		A	Tm, V, F2, Fr, C5, N, TSWV	200–250	Hibridas turi stiprią šaknų sistemą. Vaisiai labai skanūs, puikios kokybės.
„Corsaro“ F ₁ IND		VA	Tm, V, F2	130-150	Vaisiai pailgi, apie 12 cm ilgio, sunokę būna ryškiai raudoni.
„Horus“ F ₁ IND		A	Tm, V, F2, C3	Apie 140	Vaisiai tinkami ilgiau laikyti, konservuoti.
„Moretto“ F ₁		VA	Tm, V, F2	100-120	Vidutinio aukščio. Vaisiai nokdami laipsniškai keičia spalvą iš tamsiai žalios į raudoną. Tinka ilgiau laikyti.
„Pandorino“ F ₁ IND		VA	Tm, V, F2, N	Apie 20	Vaisiai maži, slyvų formos, labai saldūs.
„Saraceno“ F ₁ IND		VA	Tm, V, F2	250-300	Vaisiai briaunoti, mėsingi ir skanūs.
„Spartaco“ F ₁ IND		VA	Tm, V, F2, C5, N	250-300	Sunokę vaisiai ilgai išlieka tvirti ir kokybiški.
„Duricchio“ F ₁ DET		VA	V, F2	220-330	Vaisiai mėsingi, bet tvirti. Tinkami perdirbti ir ilgiau laikyti
„Rediana“ F ₁ DET		VA	Tm, V, F2, TSWV	250-300	Augalai kompaktiški. Vaisiai mėsingi, tvirti, labai kokybiški. Tinka perdirbti.
„Tomatina“ F ₁ DET		LA	V, F2, TYLCV	200-220	Nepaprastai gausiai dera. Vaisiai labai kokybiški, tinkami ilgiau laikyti.
„Troy“ F ₁ DET		A	V, F2, A	250-300	Vaisiai mėsingi, tinka ilgiau laikyti, kešė subręsta po 4-5.

Atsparumai ligoms: Tm – pomidorų mozaikos virusui; V – verticiliozei (lėtajam vytuliui); F2 – fuzariozei (greitajam vytuliui) 1 ir 2 rasei; Fr – fuzariniam šaknų puviniiui; C3 – kladosporiozei (lapų rudajai dėmėtligei) 1-3 rasei; C5 – kladosporiozei (lapų rudajai dėmėtligei) 1-5 rasei; N – nematodams; TSWV – dėmėtajam lapų vytuliui; TYLCV – pomidorų mozaikos geltonajam virusui; A – sausligei.

„Spartaco“

Prekyba internetu www.sekluva.lt

Didmeninė prekyba sėklomis:
Vievyje, Vilniaus g. 37, tel. (8 528) 2 70 17, (8 528) 2 62 92,
El. p. info@sekluva.lt

Mažmeninė prekyba sėklomis ir kitomis prekėmis
sodui bei daržui šiose parduotuvėse:
Vilniuje (prie Kalvarijų turgaus), Kalvarijų g. 66, tel. (8 5) 232 42 15
Kaune (šalia „Kauno saulėtekio“), V. Krėvės pr. 81, tel. (8 37) 35 25 72
Utenoje, Kauno g. 19, tel. (8 389) 5 00 01
Vievyje, Trakų g. 13 tel. (8 528) 2 62 10
Ukmergėje, Kauno g. 2, tel. (8 340) 4 41 11
Marijampolėje, V. Kudirkos g. 47 C, tel. (8 343) 2 55 55

„Celesteen“

„Honey Moon“

Sėkluva

Sėklos profesionalams ir mėgėjams

► Po to trumpai pamirkoma karštame vandenyje. Tačiau terminis sėklų beicavimas reikalauja didelio tikslumo, nes padidinus karštį sumažėja sėklų daigumas, o esant per žemai temperatūrai nesunaikinami kenkėjai.

Beicavimas

Sėklos gali būti apdorotos tiek cheminiais, tiek natūraliais būdais. Jei sėklas pirkote, jos tikriausiai jau yra apdorotos cheminiu būdu. Jei surinkote patys, vertėtų išmėginti natūralų būdą. Sėklas galite pamirkyti alijošiaus arba skiestose česnako sultyse. Taip pat galima jas apdoroti pamirkant kalio permanganate, vandenilio peroksido – tai irgi veiksminga. Kitas variantas – poveikis šalčiu arba karščiu, t.y. terminis beicavimas. Beicavimas apsaugos sėklas nuo ligų bei kenkėjų.

Daigų augimo pagreitinimas

Daigų augimą galite pagreitinoti sėklų mirkymu arba daiginimu. Daigintos arba brinkintos sėklos sudygs beveik savaitę anksčiau, tačiau tokias sėklas būtina sėti tik į šiltą ir drėgną dirvą. Brinkinimas efektyvus ilgai dygstančioms daržovių sėkloms – morkoms, burokėliams, svogūnams, petražolėms. Anksčiau sudygusios daržovės tampa atsparesnės piktžolių užgožimui, nes turi daugiau laiko ir galimybių išsitvirtinti. Patartina mirkyti minkštame lietaus arba tirpdyto sniego vandenyje. Sėklos turi būti visiškai apsemtos, vanduo keičiamas kas 8–12 val. Prieš sėją sėklos apdžiovinamos, kad būtų birios.

Žemė daigams

Geram sėklų dygimui reikalingas tinkamas žemės mišinys. Klysta manantieji, kad tam tiks bet kokia žemė. Nekaskite žemės iš daržo, nes, tikėtina, ji bus užsikrėtusi prieš tai augusių augalų ligomis, kurios gali būti pražūtingos jūsų pasirinktiems daigams. Tarkime, darže augo kryžmažiedžiai augalai, o toje pat žemėje bandysite auginti kopūstų daigelius. Rezultatas nuvils, nes kryžmažiedžių platinamoms infekcijoms kopūstų daigai neatsparūs. Tinkamą daigams mišinį galima pasiruošti patiems, bet tai gana sudėtinga ir užima nemažai laiko. Paprastesnis būdas mišinio nusipirkti, nes jis bus tinkamai paruoštas būtent toms daržovėms, kurias ketinate auginti. Daigams daiginti naudokite nederlingą terpę, kad vystytųsi daigo šaknų sistema, o persodinus daigą į nuolatinę augimvietę – maisto medžiagomis turtingą terpę, pasižyminčią ilgalaikiu trąšumu. Tam tiks komposto pagrindu pagaminti žemės mišiniai, dėl juose nuolat vykstančių biodegradacijos procesų. Substratas turi būti lengvos mechaninės sudėties, purus, turtingas mineralinėmis ir organinėmis medžiagomis, be piktžolių. Taip pat svarbus tinkamas jo rūgštingu-

Daiginant sėklas būtina paisyti temperatūros režimo bei laikytis apšvietimo ir laistymo taisyklių.

Temperatūra. Per žemoje temperatūroje sėklos dygs lėčiau, todėl nestatykite daigyklos šiaurinėje patalpos pusėje. Kartais dėl per žemos temperatūros sėklos gali ir visai nesudygti. Jei daigyklą laikote ant palangės, padėkite ką nors po ją, kad liktų oro tarpas. Per aukšta temperatūra taip pat gali pakenkti daigams, jie gali per greitai išstypti. Tinkamiausia temperatūra pomidorams – 20–25 °C, agurkams – 25–28 °C kopūstams – 20 °C, paprikoms – 20–30 °C, porams, salotoms, svogūnams, salierams – 18–25 °C. Po 4–7 dienų, kai daigeliai jau sudygo, tam, kad jie neištįstų, kambario temperatūrą reikia sumažinti maždaug 10-čia laipsnių.

Laistymas. Išdygus daigeliams, nuo daigyklos reikia nuimti plėvelę ar stiklą, kurie saugojo žemės paviršių nuo perdžiūvimo. Svarbu nepamiršti laistyti, bet nevalia ir perlaistyti. Per gausiai laistomi daigai gali susirgti pašaknio ligomis. Visi augalai geriau auga drėgnoje aplinkoje, tačiau gausus laistymas nėra tolygus drėgnai aplinkai, nes laistydami vandeniu drėgme aprūpiname tik šaknis. Augalui svarbu drėgmę „siurbti“ iš aplinkos per lapus. Paprasčiausias būdas patenkinti šį poreikį – augalus apipurkšti. Taip pat svarbu nelaistyti daigų per šaltu, nenusistovėjusiu vandeniu. Vanduo turėtų būti kambario temperatūros.

Šviesa. Visi augalai mėgsta šviesą, todėl auginant daigus sausio–vasario mėnesiais, teks pasirūpinti papildomu apšvietimu, nes natūralaus tikriausiai nepakaks ir daigeliai išstyps. Tinkamiausia daigyklai vieta – palangė pietinėje namų pusėje. Daigams per parą reikia 12–14 val. šviesos. Tinkamiausia dirbtinė šviesa šiuo atveju – dienos šviesos lempa.

mas. Nepamirškite net pirktinio mišinio palaikyti šaltai, kad žūtų visi užsilikę ligų sukėlėjai. Dirvos derlingumą palaikykite ir jį didinkite naudodami mikrobiologines ir organines trąšas.

Daigykla

Svarbu, kad daiginimui pasirinktas indas būtų ne per didelis ir ne per mažas, ne per sunkus ir su erdmėmis vandeniui nutekėti. Populiariausias būdas – sėti į indelius su durpėmis. Kita vertus, tokie indeliai užima nemažai vietos, be to, jie gana sunkūs, o daigelius reikės sukinėti į šviesos pusę. Pastaruoju metu populiarėja būdas daigus auginti kiaušinių lukštuose. Jei daigų reikia nedaug, tai išties puikus būdas. Ypač – daiginant persodinimo nemėgstančius augalus – agurkus ar kitokias moliūgines daržoves. Tai gana paprasta – viename kiaušinio gale pramuškite poros centimetrų skersmens skylutę, priberkite į lukštą žemės ir ją sudrėkinkite (įvertinkite tai, kad lukštas sulauko drėgmę, todėl daug vandens nepilkite). Kitame lukšto gale pradurkite skylutę ir įterpkite sėklą. Kol sėklos dygs, šviesa nebūtina, bet praskalus daigams laikykite juos šviesoje. Kadangi lukštuose žemės telpa mažai, į juos sėkite likus 2–3 savaitėms iki daigų persodinimo į lauką. Persodindami daigą lukštą lengvai suspauskite. Taip pat galite sėklas daiginti puodeliuose, kubeliuose, kasetėse, tiks ir įvairūs indeliai nuo maisto produktų – būkite kūrybingi. Pasirinktas talpas pripildykite substrato, skirtingas sėklas sėkite eilėmis ir pažymėkite, kur kokios, sėjant vienos rūšies sėklas, tvarka nesvarbi. Substrate įspauskite griovelius, pasėkite sėklas (sėklų sėjimo gylis turi būti du kartus

didesnis už pačios sėklos diametrą), užsijokite smėliu, po to pridėkite plėvelę ar stiklą. Žemę palaistykite prieš sėjant, kad su vandeniu sėklų nenustumtumėte per giliai.

Daigų retinimas (pikavimas)

Daržininkui visada džiaugsmingas metas, kai jis pamato pirmuosius daigų lapelius. Tačiau tai nereiškia, kad darbas jau baigtas. Ypač – jeigu daigeliai sudygo labai tankiai. Kai augalai išleidžia antrąjį lapelį – laikas retinti. Daigui augant reikia didesnio maitinamojo ploto, kitaip sumenks jo šaknų sistema.

Iš vakaro daigelius gerai palaistykite. Persodinimui atrinkite stipriausius ir atsargiai išimkite iš talpos. 1/3 šaknų nugnybkite (netrumpinkite stipriausios šaknies), kad geriau išsivystytų šaknytas. Daigai sodinami į padarytas duobutes, prie šaknų prispaudžiant žemę. Šaknų neužlenkite!

Išretinę daigelius 2–3 dienoms patalpoje pritemdyskite šviesą, patraukite talpas nuo tiesioginių saulės spindulių. Pirmąsias 4–5 dienas po persodinimo augalų nelaistykite. Ne visi augalai pakenčia persodinimą, todėl baklažanus, paprikas, agurkus geriau sėti po 1–2 sėklas į durpių indelius. Juose papildykite žemės, augalui augant. Svogūnų ir porų daigeliai labai gležni, todėl nepikuoja, jei per tankiai sudygo – tiesiog praretinkite.

Prieš persodindami daigus į dirvą, nepamirškite jų grūdinti. Išneškite juos į lauką ar praverkite langą, kas dieną ilgindami laiką. Priešingu atveju yra didelė tikimybė, kad bent kiek atšalus orui augalai žus.

Parengė Sandra VITULSKYTĖ

Po šiūmečio rudens mineralinio azoto dirvožemyje – ypatingai mažai

Po šiūmečio ypač lietingo rudens žemdirbiai domisi, kiek dar mineralinio azoto galėjo likti dirvožemyje ir kaip reikės tręšti augalus pavasarį. Tyrimų rezultatai nėra džiuginantys, tačiau tai galima buvo prognozuoti. Kritulių šalyje net tris mėnesius – liepą, rugsėjį ir spalį iškrito arti, o kai kur ir dvigubai daugiau, daugiametės mėnesio normos.

Žemės ūkio ministerijos (ŽŪM) užsakytu Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (LAMMC) Agrocheminių tyrimų laboratorija lapkričio pradžioje atliko dirvožemio mineralinio azoto stebėsenos tyrimus. Dirvožemio ėminiai buvo paimti iš 0–30 cm, 30–60 cm ir 60–90 cm dirvožemio sluoksnių įvairiose šalies vietose įrengtų 220 aikštelių.

Tyrimai parodė, kad mineralinio azoto šį rudenį dirvožemyje yra labai mažai arba mažai. Tiek nedaug mineralinio azoto nebuvo nustatyta nė vienais metais nuo stebėsenos pradžios 2005 – aisiais. Šį rudenį mineralinio azoto 0–60 cm dirvožemio sluoksnyje šalies vidurkis sudaro 35,5 kg/ha. Palyginti, 2016 m. m. rudenį jo buvo 47,2 kg/ha, 2015 m. – 50,8 kg/ha, 2014 m. – 61,0 kg/ha. Mažiausiai mineralinio azoto nustatyta lengvuose dirvožemiuose ir mažesnėmis trąšų normomis tręšiamuose plotuose, kur buvo augintas vasarojus ar auga daugiametės žolės, čia mineralinio azoto kiekis net nesiekė 30 kg/ha. O Rytų Lietuvoje daugelyje aikštelių jo buvo mažiau kaip 20 kg/ha. Tik sunkesnėse dirvose ir intensyviuose auginimo plotuose, o tai daugiausia buvo Vidurio Lietuvos šiaurinė dalis, mineralinio

azoto kiekis svyravo 40–50 kg/ha, o kai kuriuose azotu patręštuose žiemkenčių plotuose jo rasta ir daugiau.

Mažai mineralinio azoto buvo ir po-dirvyje. Jei 0–30 cm dirvožemio sluoksnyje jo vidurkis buvo 22,0 kg/ha, tai 30–60 cm ir 60–90 cm sluoksniuose atitinkamai 13,5 kg/ha ir 11,7 kg/ha. Žemesnėse vietose dirvožemis buvo labai įmirkęs, kai kur gilesni sluoksniai apsemti, todėl nuslūgus vandeniui su juo kartu gilyn pasitrauks ir jame ištirpę nitratai. Todėl ten mineralinio azoto turėtų dar sumažėti.

Kokią tręšimo azotu strategiją teks taikyti kitų metų pavasarį? Labai įmirkusios dirvos gali džiūti ilgai, ypač ten, kur gruntinis vanduo aukštai pakilęs. Todėl yra didelė tikimybė, kad žemės dirbimo darbai vėluos, o ir dirvų daug liko neartų. Labai mažas tirpaus azoto kiekis dirvožemyje rodo, kad žiemkenčių ir žieminių rapsų pavasarinį tręšimą azotu reikės atlikti kuo skubiau, nes jau ir dabar matyti pageltę užmirkusių pasėlių plotai. Tačiau pavasarinį tręšimą azotu, ypač skirtingai džiūstančiuose laukuose, reikėtų atlikti mažesnėmis normomis, bet daugiau kartų. Jei pavasaris bus vėsus, o dirvos dar per drėgnos, dirvožemio mikroorganizmų veikla ir organinių medžiagų mineralizacija vyks silpnai ir lengvai augalams prieinamu azotu iš savo atsargų dirvožemis pasipildys lėtai. Tikėtina, kad kitais metais dirvožemio sąskaita azoto trąšų sutaupyti nepavyks, o svarbiausias tikslas bus jas teisingai ir proporcingai paskirstyti augalų vegetacijos metu.

ŽŪM informacija

*Etnografinio stiliaus
erdvūs svetingi namai
Beržoro ežero pakrantėje.*

*Jūsų
jaukioms
šventėms!*

*Kaimo turizmo sodyba
"Pas tėvukus"
Plungės g. 42, Beržoro k.,
Platelių sen., LT-90419 Plungės r.
Faks. +370 448 49 152
Tel. +370 615 29603,
+370 698 03485
El. p. info@pastevukus.lt*

HORSCH

HORSCH produktai

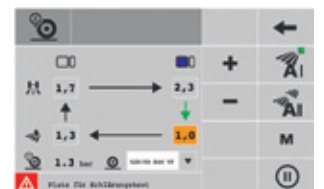
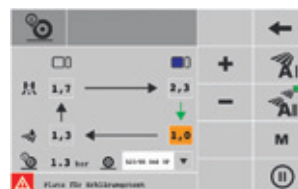
Nerijus ŽUKAUSKAS,
HORSCH atstovas Baltijos šalims

Šiomet gausus būrys Lietuvos ūkininkų apsilankė parodoje „Agritechnica 2017“, vykusioje Vokietijoje, Hanoveryje. Ir tikėtina, HORSCH stende naujovių gausa nustebino daugelį jų. Tačiau oficialusis HORSCH atstovas Lietuvoje UAB „Audrokesta“ žada pasirūpinti, kad ir ateinantį pavasarį vykiančioje mūsiškėje parodoje „Ką pasėsi... 2018“ taip pat bus galima apžiūrėti reikšmingiausias šio gamintojo sukurtas naujoves. O tiems, kas nekantruoja laukti, jas pristatome jau dabar.

HORSCH „ATP Control“ – automatinė itin paprasta padangų slėgio reguliavimo purkštuvoje sistema

Naujosios Horsch automatinės sistemos „ATP Control“ (Adaptive Tyre Pressure – adaptyvinis padangų slėgis) tikslas – į vieną visumą sujungti dirvos ekologiją ir augalų apsaugos efektyvumą. Augalų apsaugos efektyvumas tiesiogiai priklauso nuo griežtų agronominių laiko terminų, todėl kartais purkštuvams tenka dirbti ir nelabai palankiomis oro sąlygomis. Šiuo atveju bėdų gali sukelti ne tik didelė purkštuvo masė, bet ir šiuolaikiniuose, profesionaliuose purkštuvoje naudojamos vis didesnės talpyklos. Todėl aktualumą įgyja sistemos, padedančios reguliuoti bei keisti

padangų slėgį, priklausomai nuo purkštuvo judėjimo greičio bei talpykloje likusio chemikalų mišinio kiekio. Esant mažam padangų slėgiui, padidėja sąlyčio paviršius su dirvožemiu, dėl to spaudimas į dirvožemį sumažėja, tad net ir sunkiomis darbinėmis sąlygomis beveik nesiformuoja vėžės, dirva suspaudžiama minimaliai. Naujoji „ATP Control“ sistema suteikia galimybę automatiškai

reguliuoti slėgį padangose per ISOBUS terminalą, priklausomai nuo to, kiek skysčio yra likę pagrindiniame rezervuare, bei per judėjimo režimą (laukas/kelias). Apibendrinant galima teigti, kad paprastu vieno mygtuko paspaudimu mašina gali būti optimaliai pritaikyta tiek judėjimui keliu, tiek ir darbui skirtingomis lauko sąlygomis.

HORSCH „Terrano GX“ – naujas universalus kultivatorius, suteikiantis neribotas panaudojimo skirtingomis sąlygos galimybes

Parodoje „Agritechnica 2017“ HORSCH pristatė naują universalų kultivatorių „Terrano GX“. Mašina, kurios darbiniai pločiai: 4,5 m ir 6 m, turi tris arba keturias eiles noragų, atstumas tarp kurių nuo 28,5 cm iki 31,5 cm, priklausomai nuo modelio. „Terrano GX“ kultivatoriuose sumontuoti trečiosios kartos „TerraGrip“ apsaugos blokai. Apsauginės spyruoklės, kurių suveikimo jėga siekia 550 kg, sumontuotos horizontaliai. Panaudoti didelio diametro judantys mazgai, kurie gerokai prailgina eksploatacijos laiką bei užtikrina tikslų darbą. Mašinos gali būti komplektuojamos su keturių tipų skirtingais noragais, tai dar labiau padidina jų panaudojimo spektrą. Transportiniai „Terrano GX“ ratai yra sumontuoti už paskutinės noragų eilės, priešais lyginimo diskus. Transportiniai ratai naudojami tiek transportuojant mašiną keliu, tiek ir apsisukant galulaukėse darbo metu. Transportinių ratų eiga didelė, o tai užtikrina ir didelę mašinos prošvaisą transportavimo metu bei didelį aukštį, nesiekiant dirvos, darbo metu lauke. Tam, kad būtų maksimaliai išnaudota traktoriaus galia, „Terrano GX“ kultivatoriuose yra sumontuota traktoriaus galinės ašies apkrovimo sistema, kuri darbo metu per kultivatoriaus prikabinimo įtaisą perduoda maždaug 1200 kg jėgą traktoriaus prikabinimui.

„Terrano GX“ gali būti komplektuojamas tiek su viengubais, tiek ir su dvigubais tankintuvais. HORSCH siūlo rinktis iš šešių skirtingų tankinimo sistemos variantų, tam kad mašiną būtų galima pritaikyti prie ūkyje vyraujančių sąlygų bei individualių kiekvieno kliento poreikių. Darbui ypatingai sunkiomis sąlygomis buvo sukurtas specialus žemėinis tankintuvas su nedideliu sąlyčio su dirva paviršiumi, kuris skirtas ne tik mašinos darbiniam gyliui palaikyti, bet ir visaverčiam dirvos tankinimui.

Siūlomi šie viengubi tankintuvai: „RingFlex“ ir „SteelDisc“ ir šie dvigubi: „Doppel-RollPack“, naujasis „Doppel-RingFlex“, bei naujas kombinuotas „SteelFlex“, taip pat „Terrano GX“. Yra galimybė pritaikyti trąšų įterpimo sistemą arba papildomai sumontuoti „Minidrill“ sėjamoją žolių arba sideratų sėjai. Rinkoje atsiradus „Terrano GX“, dabar jau „Terrano“ grupei priskiriami šie kultivatoriai: GX, universalus pakabinamas „Terrano FX“, kombinuotas diskinis – noraginis „Terrano MT“ bei plačiagabaričiai „Terrano 10“ ir 12 FM.

HORSCH „Avatar SD“ – tiesioginės sėjos sėjamoji, kurios darbinis plotis prasideda nuo 3 m

„Avatar 3“ ir 4 SD – tai kompaktiškos sėjamosios, kurios optimaliai tinka pagrindinių arba tarpinių kultūrų tiesioginei sėjai. Sėjamoji „Avatar“ minimaliai pažeisdama dirvožemio struktūrą savo darbiniiais įrankiais neskatina piktžolių sudygimo, todėl puikiai užsirekomendavo regionuose, kuriuose problemėmis sąlygomis sėjamos žemėinės kultūros. Todėl nuo šiol šalia jau gerai žinomų „Avatar 6-12 SD“ su SW bunkeriu siūlomos ir 3 m bei 4 m darbinio pločio versijos. Sėjamosiose „Avatar“ sumontuoti viengubi išsėjimo diskai „SingleDisc“, kurie optimaliai tinka tiesioginei sėjai. Net esant tuščiam sėklų bunkeriu į noragėlius gali būti perduodamas 310 kg slėgis (kiekvienam noragėliui), todėl išsiskverbimas į dir-

vą yra garantuotas. Palydintysis gylio kontroliavimo ratukas pritvirtintas prie guolio, todėl sėjos gylio yra idealiai išlaikomas net ir esant lauko nelygumams. Guminis prispaudimo ratukas prispaudžia sėklas bei pagerina jų kontaktą su dirvožemiu, tad per kapiliarus sėklos geriau absorbuoja drėgmę. Iš galo esantys prispaudimo ratukai uždaro sėklos kanalą, uždengdami sėklas puria struktūra. Kadangi sėjos diskai išdėstyti dvejomis eilėmis, tai pagerina mašinos pralaidumą augalinėms liekanoms, todėl gerokai sumažėja sėjamosios užsikimšimo rizika. Tokiu būdu išdėstyti noragus mašina neužsiblokuoja net ir esant sąlyginai nedideliams (16,7 cm) sėjos tarpuciliams. Tai leidžia „Avatar“ sėjamasias panaudoti laukuose, kuriuose daug organinių liekanų arba sėjant tiesiog į sideratus. Didelio diametro, platūs transportiniai ratai sumontuoti sėjamosios gale už išsėjimo noragų, dėl to priešais sėjimo noragėlius nesiformuoja papildomos vėžės ir sėjamosios transportavimas yra patogesnis. Esant reikalui ant sėjamųjų gali būti montuojami papildomi balastiniai svoriai. Viengubo bunkerio talpa siekia 2800 l, dvigubo bunkerio (sėkloms ir trąšoms) – 3800 l. Turint dvigubą bunkerį suteikiama galimybė į tą patį horizontą kartu su sėkla darbo metu įterpti ir trąšas. Kaip papildoma parinktį viengubam bunkeriu galima įsigyti mikrogranuliato įterpimo sistemą. Mašinos valdymui bei kontroliavimui naudojamas standartinis ISO-BUS terminalas.

Lengvasis kultivatorius HORSCH „Cruiser XL“ – su naujo tipo spyruokliniais noragėliais

Naujos kartos lengvieji kultivatoriai HORSCH „Cruiser 5“ ir 6 XL užpildys nišą, kuri susiformavo tarp pakabinamų „Cruiser“ modelių, bei prikabinamų šios mašinos 10 m ir 12 m modelių. „Cruiser“ su šešiomis eilėmis sumontuotų noragėlių bei aukštu rėmu (70 cm su 15 cm tarpueiliu tarp noragėlių) pasižymi puikiais dirvos maišymo bei lyginimo savybėmis. „Cruiser“ gali būti panaudotas sunkiomis darbinėmis sąlygomis, kai lauke yra daug organinių augalinių liekanų. Galima rinktis iš keturių skirtingų tipų noragėlių atgalinių (kalnų), todėl „Cruiser“ panaudojimo spektras yra gana platus: paviršinis ražienos dirbimas, sėklos guolio paruošimas, mechaninis piktžolių naikinimas bei dirvos ventiliavimas pavasarį. Naujo tipo spyruokliniai HORSCH noragėliai suteikia mašinai didelį pralaidumą – didesnę dalis noragėlio yra mašinos rėmo lygmenyje arba virš jo, todėl prošvaisa siekia nuo 60 cm iki 70 cm. Spyruoklės geometrija yra tokia, kad ji gali apeiti kliūtį be didelės jėgos kylant į viršų, dėl to padidėja noragėlių naudojimo laikas. Spyruoklės pasipriešinimo jėga 150 kg yra pakankama efektyviai apsaugai bei nustatytam gylio palaikymui net ir sunkioje arba labai sutankintoje dirvoje. Mašinos darbinis gylis priekyje palaikomas atraminiais ratais, o gale – tankintuvu. Transportiniai „Cruiser 5/6 XL“ ratai sumontuoti už noragėlių, priešais lyginimo diskus. Transportiniai ratai naudojami mašinos transportavimo keliu metu bei darbo metu apsisukant galulaukėse. Tokia transportinių ratų sumontavimo vieta pasirinkta siekiant padidinti mašinos manevringumą lauke bei transportavimą keliu. Tam, kad būtų maksimaliai išnaudota traktoriaus trauka, „Cruiser XL“ sumontuota papildomo slėgio į traktoriaus prikabinimą sistema, kuri leidžia padidinti apkrovimą į traktoriaus ašį iki 1200 kg. Sistema yra nesudėtinga

ir aktyvuojasi, kai tik padargas perjungiamas į „plaukiojančią“ poziciją. Jokių papildomų reguliatorių nėra, todėl tik pradėjus dirbti ir perjungus į „plaukiojančią“ poziciją, kultivatoriaus prikabinimo įtaisai pradeda slėgti traktoriaus prikabinimą, todėl net ir nepalankiomis sąlygomis pagerėja traktoriaus trauka.

Naujas sėklų srauto skirstytuvus „RowControl“ (eilutės kontrolė) HORSCH „SectionControl“ – sekcijų perjungimo tikslumo padidinimas

Parodoje „Agritechnica 2017“ HORSCH pristatė visiškai naujo tipo sėklų srauto skirstytuvą „RowControl“, kuris suteikia naujas „SectionControl“ panaudojimo galimybes universalioms sėjamosioms „Pronto“ ir „Express“. Ši naujovė leidžia sutaupyti daug sėklų, trąšų bei mikroelementų. Dabar žymiai efektyviau ir tiksliau užsėjami laukų kyliai bei galulaukės, kur anksčiau dėl

persėjimų arba nepakankamų išsėjimų nebuvo pasiekiamas optimalus augalų tankis bei derlingumas. Papildoma naujovė – ši sistema leidžia įjungti įvairaus pločio technologines vėzes bei palaikyti bet kokią asimetrišką arba simetrišką technologinių vėžių ritmą. Konstrukcija sėklų srauto skirstytuvui „RowControl“ leidžia uždaryti bet kurį sėklavamzdį, nepažeidžiant sėklų judėjimo srauto bei normos kituose sėklavamzdžiuose, kadangi uždarius sėklavamzdį į sistemą grįžta tik sėklos, o oro srautas bet kokių atveju keliauja norago link. Taigi ši sistema yra dar vienas HORSCH žingsnis į priekį, siekiant palengvinti sėją. 2018 m. pasirodys pirmoji „Pronto DC“ sėjamųjų serija, kuriose bus sumontuoti „RowControl“ skirstytuvai.

HORSCH „Leeb GS“ – nauja premium klasės prikabinamų purkštuvų karta

Tik nedaugelis laukuose dirbančių purkštuvų turi tokią ilgą gamybos istoriją, kaip HORSCH „Leeb GS“. Iš esmės taip nutiko dėl šių mašinų nerūdijančio plieno talpos bei automatinės sijų kontrolės sistemos „BoomControl Pro“. Naujos kartos purkštuvus išskiria ir tai,

jog dabar bus galima pasirinkti iš platesnės įrangos gamos bei konfigūracijų. Šiuo metu siūlomos trys pagrindinės mašinų linijos: ECO, CCS (Continuous Cleaning System – tęstinio valymo sistema) ir CCS Pro. Nuo šiol visose GS purkštuvuose bus įdiegta HORSCH sukurta programinė įranga, kuri taip pat gali būti valdoma per ISOBUS sistemą. „Leeb GS“ purkštuvai gaminami su 6000 l, 7000 l ir 8000 l talpos nerūdijančio plieno rezervuarais, todėl juos išplauti galima lengvai ir greitai. ECO komplektacijos variante yra montuojami mechaniniai reguliavimo kranai, kurie išdėstyti toje pačioje pusėje, kur ir sumontuota vieta vandens įsiurbimo žarnai prijungti. Taip pat čia montuojama elektroninė pagrindinio rezervuaro užpildymo lygio skalė bei membraninis siurblys. CCS komplektacijoje montuojami ir mechaniniai kranai, elektroninė talpos užpildymo lygio skalė bei iššūtinio valymo sistema, kuri leidžia dar dirbant lauke jau pradėti pagrindinės talpos plovimo procedūrą. CCS Pro komplektacija išsiskiria šiuolaikine modernia elektronika. Čia jau sumontuoti elektriniai vožtuvai, todėl visas procedūras galima atlikti paspaudus tam tikrą mygtuką terminale. Papildomai CCS Pro mašinosse galima pasirinkti atskiras purkštuvų mazgų praplovimo programas (pvz., – tik sijų), kurios taip pat gali

būti įjungiamos tiek iš terminalo išorėje, tiek ir iš terminalo traktoriaus kabinoje. Šiose mašinos versijose jau yra panaudoti išcentriniai siurbliai, kurių našumas siekia 1000 l per minutę bei membraniniai pagalbiniai siurbliai, kurie palaiko vandens įsiurbimo bei tęstinio plovimo funkcijas (tik CCS ir CCS Pro). Sijų darbinis plotis gali siekti nuo 18 m iki 42 m bei pasirinktinai galima montuoti užpatentuotas sijų kontrolės sistemas „BoomControl ECO/PRO“ arba „Pro Plus“. „BoomControl“ kombinacijoje su purkštukais, išdėstytais kas 25 cm, garantuojamas maksimaliai tikslus didelio našumo darbas bei tikslus cheminių elementų išpurškimo kiekis. Ši sistema leidžia dirbti dideliais greičiais, panaudojant darbo metu purkštukus kas 25 cm bei atstumą iki purškiamo paviršiaus 30 cm, išlaikant idealią darbo kokybę. Chemikalų „nunešimas“ praktiškai neįmanomas. Galima rinktis iš 12 skirtingų tipų purkštukų. Apsauginiai dangčiai, sumontuoti po purkštuvu, nepažeidžia augalų. Didelė prošvaisa (85 cm) taip pat sumažina augalų pažeidimo riziką. Girokopu ašis tiksliai seka traktorių, dėl šios priežasties išvengiama papildomų vėžių laukuose. Norint pradėti darbą užtenka tiesiog prijungti hidraulines žarnas bei elektronikos kabelį be jokių papildomų mechaninių jungčių ratų kopijavimui.

HORSCH „Leeb LT Eco“ – prikabinamų purkštuvų linijos plėtrai

HORSCH dar labiau išplėtė prikabinamų purkštuvų liniją, pasiūlydama daugiau HORSCH „Leeb LT“ komplektacijų. Jau gerai rinkoje žinomi modeliai LT CCS (Continuous Cleaning System) ir CCS Pro, kurių talpos 4000–6000 litrų, buvo papildyti nauja modifikacija ECO. Bazinėje ECO komplektacijoje sumontuotas membraninis siurblys, kurio našumas – 400 l/min. Siurblys dirba nuo traktoriaus darbinio veleno. Skysčių srautų kontrolei, kaip ir vandens įsiurbimui bei maišymui, yra naudojami mechaniniai kranai. Taigi į rinką pateikti paprastesnės komplektacijos purkštuvai, kuriuos skiria tik daugiau mechanikos turinti komplektacija. Sijų kopijavimas išlaikomas aukščiausio lygio kaip ir kituose HORSCH purkštuvuose.

AUDROKESTA

Oficialusis HORSCH atstovas
Lietuvoje UAB „Audrokesta“
www.audrokesta.lt

Tel. 8 65631201,
el. paštas: audrokesta@audrokesta.lt

Parodoje „AGRITECHNICA 2017“ PRISTATYTOS ŽEMĖS ŪKIO ATEITIES TECHNOLOGIJOS

Vakarė SINTĖ

Lapkričio 12–18 dienomis Hanoveris, tikėtina, buvo tapęs lankomiausiu Europos miestu, mat čia vyko kas dvejus metus rengiama didžiausia žemės ūkio mašinų bei inovacijų paroda Senajame žemyne – „Agritechnica 2017“. Svarbiausias šios parodos tikslas – vienoje vietoje pademonstruoti viso pasaulio gamintojų inovacijas žemės ūkio technikos bei technologijų srityse. Šiuometė jos tema – „Žalioji ateitis – sumanioji technologija“. Taip norėta pabrėžti būtinybę žemės ūkio sektoriui žengti automatizavimo keliu bei diegti pažangias technologijas žemdirbių darbui optimizuoti.

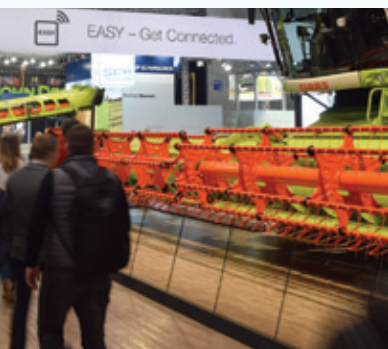

Parodos tarptautiškumas – rekordinis

Parodoje „Agritechnica 2017“ dalyvavo net 2 803 įmonės iš 53 pasaulio šalių, net 60 proc. dalyvių buvo ne iš Vokietijos, o tai yra naujas šio renginio rekordas. Tarp parodos dalyvių – kompanijos iš Italijos, Kinijos, Olandijos, Turkijos, Prancūzijos, Austrijos, Lenkijos, Jungtinės Karalystės, Kanados, Ispanijos, Danijos, Suomijos, JAV. Pirmą kartą savo eksponatus pristatė gamintojai net iš trylikos šalių. Tarp jų – Indijos bei kitų Azijos valstybių gamintojai. Ne tik dalyviai, bet ir lankytojai iš viso pasaulio plaukė susipažinti su žemės ūkio mašinų, įrangos, atsarginių dalių, pagalbinių reikmenų bei technologijų asortimentu. Šiais metais parodą aplankė 450 tūkst. žmonių. Daugiau nei 100 tūkst. lankytojų buvo užsieniečiai. Apklaustos parodė, kad jie atvyko iš 138 šalių. Tarp lankytojų buvo gausu politikų bei verslo delegacijų.

Būtinasis žemdirbių dialogas su plačiąja visuomene

Vokietijos žemės ūkio draugijos (Deutsche Landwirtschafts – Gesellschaft) generalinis direktorius dr. Reinhard Grandke, kalbėdamas renginyje, pastebėjo, kad šiuo metu žemės ūkio sektoriaus ir plačiosios visuomenės sutarimas yra būtinas ir kad siekiant įveikti iškilusius naujus iššūkius visame pasaulyje reikia taikyti naujus technologinius sprendimus žemės ūkyje, į kuriuos būtų integruojamos naujos žinios ir nauji įgūdžiai. Tačiau tam reikalingas visuomenės suvokimas apie žemės ūkio gamybos procesus. „Ne visas technologines naujoves visuomenė supranta, dėl ko kartais kyla pasipriešinimas. Todėl reikalingas dialogas. Žemės ūkio mašinų gamintojai stengiasi visuomenei demonstruoti diegiamas naujoves, išsamiai pasakoti apie pokyčių naudą ir tam pasitelkia žemės ūkio parodas“, – teigė R. Grandke.

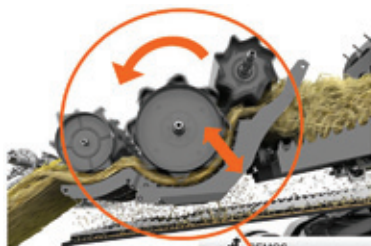
„Žalioji ateitis – sumanioji technologija“

Žemės ūkio sektorius žengia procesų automatizavimo keliu, o tai glaudžiai susiję su pažangiomis duomenų valdymo sistemomis, skirtomis žemės ūkio mašinų bei įrengimų kontrolei, reguliavimui, taip pat siekiant optimizuoti logistikos, dokumentacijos atsekamumo bei kokybiško administravimo procesus. Parodos „Agritechnica 2017“ dalyviai supažindino lankytojus su daugybe inovacijų, kurios padės ūkininkauti efektyviau, taupyti išteklius. Parodoje pristatyta per 320 naujovių. Jas demonstravo ir į apdovanojimus pretendavo 175 dalyviai

iš 24 šalių. Nepriklausoma ekspertų komisija iš jų išrinko du laureatus, kuriuos apdovanojo aukso medaliais. Dar 29 nugalėtojams įteikti sidabro medaliai.

Aukso medalis už inovaciją (Innovation Award) suteikiamas eksponatui, kuriame įdiegta nauja koncepcija ir/arba pakeista funkcija, dėl kurios galimas naujas procesas arba gerokai pagerinamas esamas. Vertinami šie kriterijai: aktualumas ūkio lygiu, nauda pelningumui ir veiklos supaprastinimui, nauda aplinkai ir energijos taupymui, darbo krūvio ir saugos nauda.

„Agritechnica 2017“ aukso medaliai už inovacijas buvo įteikti kompanijai CLAAS – už įdiegtą sekcijinio šiaudų kratytuvo ir hibridinio javų kombaino kuliamosios automatinio valdymo modulį „Cemos Auto Threshing“. Ši sistema suteikia galimybę visiškai automatizuoti liestinių kuliamųjų įrenginių kūlimo įgaubos tarpo ir kūlimo būgno greičio reguliavimą, sistemai dinamiškai prisitaikant prie kūlimo sąlygų. Taip kūlimo procesas kūlimo įrenginyje nuolat automatiškai optimizuojamas jo techninių charakteristikų ribose, tad sugaištama kur kas mažiau laiko reguliavimui ir, esant reikalui, javų kombaino operatorius gali bet kuriuo metu pakeisti nustatymus.

A

CLAAS

Aukso medaliu taip pat buvo įvertinta kukurūzų stiebų susmulkinimo technologija „StalkBuster“, įdiegta „Kemper“ pjaunamosiose. Šią technologiją sukūrė „Kemper Maschinenfabrik GmbH & Co“ inžinieriai, bendradarbiaudami su „John Deere GmbH & Co“ kompanija. Ši technologija visiškai susmulkina kukurūzų stiebus, prieš jiems patenkant į kitus savaeigių pašarų smulkintuvų mazgus. Ji apsaugo burbuoles nuo vėlesnių pažeidimų, augalų stiebai susmulkinami taip, kad nuėmus derlių labai sumažinamos sąlygos veistis kenkėjams.

kemper

Sidabro medaliai už inovacijas įteikiami už naujoves, kurios buvo patobulintos taip, kad žymiai pagerino atliekamą funkciją bei supaprastino darbo procesą. Pre-

tendentai vertinami pagal šiuos kriterijus: aktualumas ūkio lygiu, darbo apkrovos sumažinimas ir darbo kokybės pagerinimas, patobulinimo patikimumas.

Geriausią ir gražiausią traktorių išrinko tarptautinė žurnalistų komisija

Parodos „Agritechnica“ metu konkursas „Metų traktoriaus 2018“ suorganizuotas jau 21 kartą. Metų traktorių renka tarptautinė žurnalistų komisija. Konkurse yra trys nominacijos: „Metų traktoriaus“, „Geriausias standartinis traktoriaus“, „Geriausias specializuotas traktoriaus“, taip pat apdovanojimas skiriamas už geriausią traktoriaus dizainą. Šiais metais pagrindinis „Metų traktoriaus 2018“ apdovanojimas atiteko Suomijoje gaminamam „Valtra Versu T254 Smart Touch“. Šio traktoriaus kūrėjai iškovojo titulą ir už geriausią dizainą. Metų traktoriaus „Valtra“ pripažintas pirmą kartą. „Valtra Versu T 254 Smart Touch“ įvertintas už naujas valdymo galimybes, komforto lygį, darbo efektyvumą, universalumą. Didžiausia į traktorių integruota naujiena – porankyje 23 cm įstrižainės valdymo monitorius „Smart Touch“. Jis labai palengvina ir supaprastina operatoriaus darbą. Nugalėtojas išrinktas vertinant daug kriterijų: variklį, transmisiją, hidrauliką, elektroniką, kabinos komfortą, inovacijas, kabinos komfortabilumą, dizainą. Kategorijoje „Geriausias standartinis traktoriaus 2018“ nugalėtoju tapo „McCormick X6 VT-Drive“. „Geriausio specializuoto traktoriaus 2018“ titulus atiteko „Fendt 211 Vario V“. Konkurso finale varžėsi 15 traktorių gamintojai, po 5 kiekvienoje kategorijoje. Atrankoje į finalą dalyvavo 23 traktorių gamintojai.

TRACTOR OF THE YEAR

Valtra Versu T254 Smart Touch

BEST UTILITY

McCormick X6 Vt-Drive

BEST OF SPECIALIZED

Fendt 211 Vario V

BEST DESIGN

Valtra Versu T254 Smart Touch

KALĖDŲ EGLUTĖ – ir puošmena, ir rūpestis

Netrukus daugelio namuose pakvips mišku, nes Kalėdų šventės be šio svaiginančio kvapo net neįsivaizduotume. Vis dažniau kalėdiniais žaisliukais puošiamos ne tik eglės, bet ir nedidelės pušys, kėniai, kadagiai ar kitokie žaliuojantys medeliai. Mėgstamos ir puokštės, pagamintos iš šių medžių šakų. Populiari tradicija, kai šeimos važiuoja į medelynus, kuriuose pirkėjams leidžiama patiems išsirinkti ir nusikirsti eglutę.

Medelį įsigyti nesudėtinga, o šakos dažnai net dovanojamos. Tačiau privačių miškų savininkai turėtų atkreipti dėmesį, kad šventinę nuotaiką jiems gali sugadinti nepaisantys įstatymų apskrūs gyventojai, kurie tiesiog at-

važiuoja į mišką ir be leidimo nusikerta kalėdinę puošmeną. Valstybinių miškų prižiūrėtojai ir policijos pareigūnai kasmet organizuoja nelegalių eglučių kirtėjų „medžioklės“, tačiau apsaugoti visas valdas sudėtinga, to-

dėl tuo pasirūpinti turėtų patys miškų savininkai.

Ne kiekviena eglutė tampa namų puošmena: medeliai gležnomis ir retomis šakelėmis, netaisyklingomis lajomis atrodo ne itin patraukliai. Akį džiugina tik pavieniui, ne po senais medžiais augusi, todėl proporcingą šakų vainiką ir tankius spyglius galėjusi išauginti eglutė. Tokią skarotąją aptikti, nepadarant žalos ateities miškui, nėra lengva. Nerekomenduojama eglutes kirsti miško želdinių plotuose, reikėtų jų ieškoti proskynose, palei griovius, po elektros perdavimo linijomis. Žinoma, daug paprasčiau eglutę nusikirsti specialiai įrengtoje plantacijoje. Dažniausiai būtent tokiose vietose išaugintus medelius parduvinėja prekeiviai. Todėl nusipirkę eglutę iš sąžiningo augintojo, galite būti ramūs, kad žaliaskarė ne tik papuoš namus, bet ją nukertant nebuvo padaryta žalos gamtai.

**ĮSIGYDAMI EGLUTĘ,
NEPAMIRŠKITE PAIMTI
PIRKIMO KVITO – tuomet
kontroliuojančiųjų institucijų
pareigūnų tikrai nebūsime
apkaltinti neteisėtu medelio
nukirtimu. Privataus miško
savininkas savo valdoje
gali išsikirsti vieną ar kelias
eglutes savo reikmėms ir be
specialaus leidimo – tereikia
turėti nuosavybės teisę
įrodančius dokumentus ir,
jei prašoma, parodyti parei-
gūnams vietą, kur eglutės
kirstos. Tačiau kertant ne
vieną eglutę, taip pat keti-
nant jas parduoti, atitinkami
dokumentai būtini.**

*Te miškų kvėpiantys spygliuočiai
į kiekvienus namus atneša
šilumą ir jausumą!*

Agroakademija

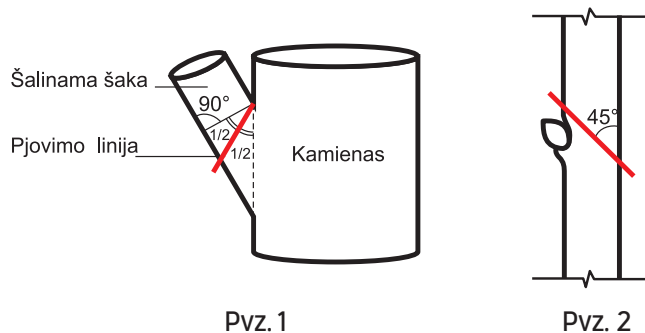
Senų obelų gaivinimas

Elena BURBIENĖ

Atgaivinti seną obelų sodą galima jį tinkamai išgenėjus. Tai nemažai laiko trunkantis darbas, todėl jį geriausia pradėti žiemos pabaigoje ir užbaigti iki pavasario vidurio – obelų žydėjimo pradžios. Genėjimui žiemą tinkamas saulėtas oras, kai medžių žievė sausa, o temperatūra ne žemesnė kaip 10 °C šalčio.

Svarbu prieš genėjimą pasiruošti tinkamus įrankius – pjūklą storoms šakoms, sodo peilį ir žirkles (sekatorių) – ploresnėms. Specialistai sako, kad genėjimo įrankiai turi būti kaip operacinėje – švarūs, dezinfekuoti, aštrūs, išgaląsti, kad nupjautų ar nukirptų šaką neдрaskant žievės. Švarios, lygios medžio žaizdos greičiau užsitraukia ir gyja. Tą pačią dieną po genėjimo didesnę žaizdą būtina užtepti specialiu sodo tepalu ar bent jau aliejiniiais dažais.

Žiemą medis be lapų, todėl puikiai matosi šakų išsidėstymas. Prieš pradėdant genėti, reikia apžiūrėti obelį iš visų pusių ir pirmiausia pašalinti išlūžusias, sužalotas ar ligotas šakas. Po to nusprendus, kaip obelis turėtų atrodyti po genėjimo, patrupinti 2–2,5 m aukštyje viršūnes su kitomis stipriomis šakomis – pašviesinti vainiką. Po to retinamos netinkamoje vietoje ar aukštyn augančios šakos, paliekant smulkesnes ir jaunesnes. Jei sodas didelis ir vaismedžiai tarp eilių auga per tankiai, šalinamos tarpueilių kryptimi augančios šakos (siaurinamas vainikas). Labai svarbu dideles šakas nuo kamieno nupjauti teisingu kampu (pvz. 1). Suformavus naują žemesnę ir šviesesnę vainiką, likusios šakos paretinamos, pašalinamos žemyn ar į vainiko vidurį augančios šakelės, jei reikia – patrupinamos. Trumpinti geriausia aštriu sodo peiliu 45° kampu ties pumpuro akute (pvz. 2).

Kasmet genimi vaismedžiai būna geriau apšviesti saulės ir gausiau dera, ant jaunų, naujai išaugusių vaisinių šakelių veda didesnius, gražesnius ir skanesnius vaisius.

OPTIBELT – tai pasaulyje lyderiaujančio vokiečių koncerno, gaminančio platų asortimentą aukštos kokybės diržų tiek pramonei, tiek ir žemės ūkio technikai, diržai.

OPTIBELT AGRO POWER – tai aukščiausios kokybės diržai gaminti specialiai žemės ūkio technikai ir pritaikyti maksimalioms apkrovoms! OPTIBELT AGRO POWER diržai pritaikyti ne tik pagal išmatavimus, bet ir pagal diržo stiprumą, reikalingą konkrečioje vietoje, konkrečiam kombainui! Šie diržai originaliu kombaino pavadinimu yra daugumos naujų kombainų komplektacijoje! (ROSTSELMASH, BISO-SCHRATTENECKER, BIZON, CASE, CLAAS, DEUTZ-FAHR, DRONNINGBORG, FENDT, FORTSCHRITT, JOHN DEERE, KRONE, LAVERDA, MASSEY FERGUSON, NEW HOLLAND).

OPTIBELT – tai 140 metų kokybės!

Su OPTIBELT AGRO POWER Jūs visada žingsniu priekyje konkurentų!

OPTIBELT AGRO POWER tai:

- ilgas tarnavimo laikas,
- didelio galingumo jėgos perdavimas,
- tolygumas net ir veikiant ekstremaliomis sąlygomis,
- įvairus diržų asortimentas,
- lankstumas,
- ekologija

GAMINAME, REMONTUOJAME visų rūšių ritininių presų diržus.

KOMBAINŲ DIRŽAI, AKUMULIATORIAI, ŽARNOS, GRŪDŲ SANDĖLIŲ IR NORIJŲ JUOSTOS, JUOSTŲ JUNGTYŚ, PADANGOS, ELEVATORIŲ KAUSAI, ALYVA.

Žiemiški orai darbo vietose gali sukelti papildomų pavojų

Valstybinė darbo inspekcija (VDI) primena, kad prasidėjus žiemiškiems orams kiekvienoje darbovietėje būtina įvertinti papildomus pavojus, gresiančius darbuotojų sveikatai.

Žema oro temperatūra ypač pavojinga dirbantiems lauko sąlygomis. Krovos, kelių, inžinerinių komunikacijų tiesimo ir remonto, miško kirtimo, teritorijų, gatvių, kiemų valymo, statybos ir kiti darbai, atliekami lauke, nesustoja ir žiemą. Teisės aktai nurodo, kad, kai oro temperatūra žemesnė nei 10C laipsnių šalčio, žmonėms, dirbantiems lauke arba nešildomose patalpose, privalu suteikti ne trumpesnes kaip 10 min. pertraukas ne rečiau kaip kas pusantros valandos. Papildomų ir specialiųjų pertraukų skaičius, trukmė ir poilsio vieta, atsižvelgiant į konkrečias darbo sąlygas, nustatomi kolektyvinėse sutartyse bei įmonių darbo tvarkos taisyklėse.

Be to, visais atvejais darbdavys privalo aprūpinti darbuotojus specialiais darbo drabužiais, apsaugančiais nuo žemos temperatūros.

Darbo patalpų tinkama oro temperatūra nustatoma atsižvelgiant į dirbančiojo fizinę pastangą atlikti darbą – kuo lengvesnis fizinis darbas, t.y. nereikalauja didelės fizinės įtampos bei jėgų jam atlikti, tuo aukštesnė turėtų būti darbo patalpų oro temperatūra (pvz., prekybos salės darbuotojo, siuvėjo darbo vietos temperatūra turėtų būti ne žemesnė nei 17 laipsnių šilumos, biuro darbuotojo – ne žemesnė nei 20 laipsnių šilumos).

Žiemą kiekvienoje darbovietėje būtina įvertinti judėjimo kelių teritorijose (šaligatvių, laiptų, kiemų, darbo vietų) slidumą, nes dėl jo susižalojęs nukenčia ne vienas darbuotojas. Ypač pavojinga šiuo atveju statybose, atliekant darbus aukštyje, miške.

Žiemos metu taip pat atsiranda pavojų, susijusių su lauko sąlygomis naudojamomis darbo priemonėmis,

VDI įspėja: visais atvejais esant sudėtingoms oro sąlygoms dėl pūgos, stipraus vėjo, sniego, apledėjimo, blogo matomumo ir pan., jei tai kelia grėsmę darbuotojų saugai ir sveikatai, darbus būtina nutraukti.

tarp jų – ir potencialiai pavojingų įrenginių darbu. Pabrėžtina, kad esant stipriam vėjui, smarkiai sningant ar kai kiti veiksniai neatitinka naudojimo dokumentuose nustatytų sąlygų, turi būti sustabdytas darbas kėlimo kranais. Keleivinių lynų kelių (slidininkų keltuvų) savininkai turi laiku atlikti šių įrenginių techninės būklės tikrinimus, numatyta tvarka juos nuolat prižiūrėti bei užtikrinti, kad naudojami įrenginiai būtų saugūs.

VDI informacija

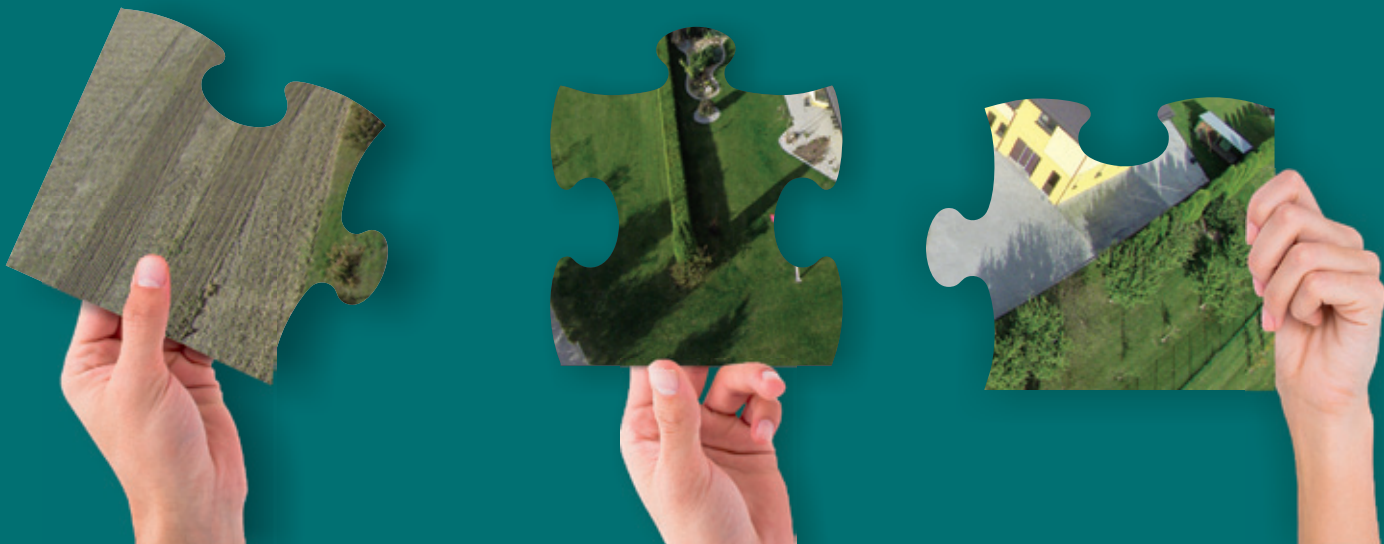

Planuodami savo verslo sėkmę
pasirinkite tinkamus partnerius!

Kiekviena detalė svarbi!

Susitikime artimiausiame LŽŪKT rajono biure, kartu aptarkime buhalterinės apskaitos paslaugų teikimo sąlygas ir Jūsų verslo plėtros galimybes.

Išsamesnės informacijos kreipkitės į artimiausio rajono LŽŪKT biuro vadovą.
Kontaktinę informaciją rasite **www.lzukt.lt**

*Pirmiesiems 150 naujų klientų dovanosime žurnalo „Mano ūkis“ prenumeratą.

Verta apsilankyti

2017.12.01-2018.01.07

Mugė „Kalėdų senelio sodas“
Žvejų g. 16, **Klaipėda**

2017.12.09-23

Kalėdinė mugė
Turgavietė „Dvaras“, Vilniaus g. 212,
Šiauliai

2017.12.14-16, 9-17 val.

Mažeikių Kalėdinė mugė
Aikštė šalia Kultūros centro,
Naftininkų g. 11a, **Mažeikiai**

2017.12.15-31

Mugė „Kalėdos atkeliauja traukiniais“
Vilniaus geležinkelio stotyje ir perone,
Vilnius

2017.12.15-23

Kalėdinė mugė **Vilniuje**
Savanorių per. 176, NORFA bazėje

2017.12.16

Didžioji Kalėdinė Kauno mugė
Žalgirio arena, **Kaunas**

2017.12.16-13

Mugė „Mėmelio Kalėdos, Fasion“
PC „Elektromarkt“, Taikos per. 56,
Klaipėda

2017.12.16

Utenos Kalėdinė mugė
Utenos daugiaviečių sporto centras,
K. Donelaičio g. 38, **Utena**

2017.12.17

Kalėdinė Klaipėdos mugė
„Švyturio“ arena, Dubysos g. 10,
Klaipėda

2017.12.17

Jonavos Kalėdinė mugė
Jonavos arena

2017.12.21-22

Plungės Kalėdinė mugė
Senamiesčio aikštė, **Plungė**

2017.12.21-23

Telšių Kalėdinė mugė
Turgaus aikštė, **Telšiai**

2017.12.23

Alytaus Kalėdinė mugė
Alytaus sporto rūmai – Naujoji g. 52,
Alytus

2017.12.30, 12 val.

Kalėdinio blukio deginimas
Lietuvos liaudies buities muziejus,
L. Lekavičiaus g. 2, **Rumšiškės**

2018.01.26-28

Tarptautinė turizmo ir aktyvaus
laisvalaikio paroda „Aventur 2018“
LITEXPO parodų rūmai, **Vilnius**

2018.02.03

„Sartų lenktynės“
Dusetos, Utenos apsk.

2018.02.17

„Palangos stinta 2018“
Palanga

2018.02.22-25

Vilniaus knygų mugė
LITEXPO parodų rūmai,
Vilnius

2018.02.23-25

Sveikatos dienos,
„Beauty expo 2018“
Žalgirio arena,
Kaunas

2018.03.02-04

„Kaziuko mugė 2018“
Vilniaus miesto senamiestis

2018.03.22-24

Paroda „Ką pasėsi...2018“
ASU universitetas, Akademija,
Kauno r.

2018.03.23-25

„Sveikata 2018“
Švyturio arena,
Klaipėda

2018.03.23-25

Aktyvaus laisvalaikio,
medžioklės ir žūklės paroda
LITEXPO parodų rūmai,
Vilnius

Sveikiname! Rudens „Agroturtų“ numeryje
skelbto kryžiažodžio prizą, frminį **HORSCH** bliuzoną,
laimėjo Česlovas Petraitis iš Ražiškių k. (Kauno r.)

Tecnoma® purkštuvai – kiekvienam pagal poreikį ir galimybes

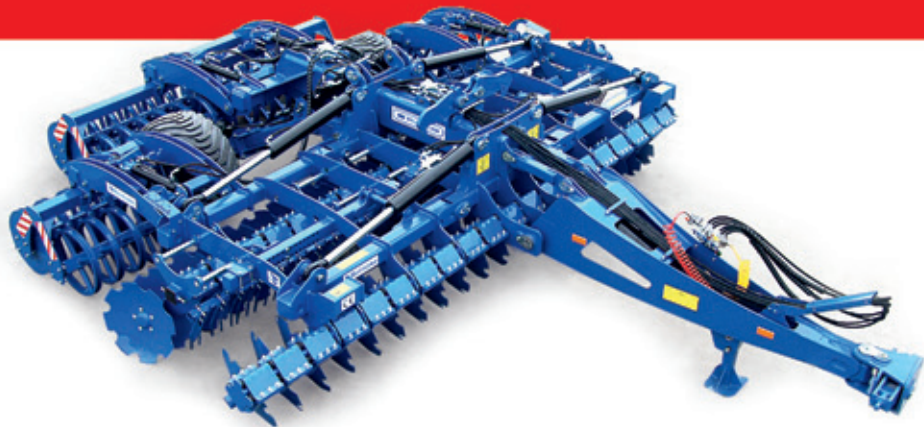
PATIKRINTI
LIETUVOS ŪKIUOSE!

Tecnoma®
www.tecnoma.com

Tel. 8 620 66 089
www.agrarines.lt

Palankiausias laikas įsigyti ROLMAKO techniką!

AKCIJA!

Palūkanų marža – 0,18 proc.

Sutarties mokestis – 1 Eur.

Maksimalus finansavimo laikotarpis – 60 mėn.

Avansas – nuo 5 proc.

Garantija – 3 metai

Finansavimo partneris

Luminor
lizingas UAB

Oficialus ROLMAKO firmos
atstovas Lietuvoje

*Kad ūkininkauti būtų
paprasciau!*

www.audrokesta.lt

Daugėliškių k., Šakių sen.,
LT-71141 Šakių r. sav.
Tel. (8 345) 60 445, 8 655 74 766
El. p. vidas@audrokesta.lt
Atsarginių detalių parduotuvė
tel. (8 345) 51 218
Serviso tel. 8 630 77 773

